

Namminersorlutik
Oqartussanut
allakkiaq
Kommuneqarfik
Sermersuup
avinneqarnissaa
2015-imi aggustimi

Imarisai

1. Aallaqqaasiut	4
2. Misissueqqissaarnermi siunertaasoq	6
2.1. Killiliineq tunngavissallu	6
2.2. Deloitte-p aamma BDO-p suleqatigiinnerat	7
3. Eqikkaaneq	9
4. Imaa suleriaaserlu	11
4.1. Misissueqqissaarnermi sinaakkusiussat	11
4.1.1. Paasiniaanermi apeqquutit aallarniutaasut	11
4.2. Suliassat suliarineqarnissaannut nassuiaat	12
4.2.1. Isertitanut tunngaviusunik misissueqqissaarneq	13
4.2.2. Ingerlatsinermut aningaasartuutunik misissueqqissaarneq	13
4.2.3. Pigisanik agguaaneq – pigisat akiligassallu	14
4.2.4. Nuussinermut aningaasartuutissanik misissueqqissaarneq	14
5. Kommunini nutaani marluusuni sinaakkutissat atugassarititaasut	16
5.1. Kommunip avinneqarnissaa	17 1746
5.2. Sinaakkutissat atugassarititaasunik misissueqqissaarneq	18
5.2.1. Inuiaqatigiit katitigaanerat	18
5.2.2. Ilinniartitaaneq	22
Isertitat akileraarutaasussat	23
5.2.3. Inuussutissarsiutit ilusiligaanerat	24
5.2.4. Sulisinnaasut suliffissaaleqisullu	27
5.2.5. Pisortanit ikiorsiissutit	28
5.3. Eqikkaaneq	28
6. Misissueqqissaarnerup inernerit	30
6.1. Isummersornerit aallarniutaasut	31
6.1.1. Suliniutit ingerlasut	32
6.2. Missingersuutit - paasinarsaaneq	33
6.3. Isertitanut tunngaviusut	33
6.3.1. Akileraarutit	34
6.3.2. Nalimmassaaneq	37
6.3.3. Tapiissutit	38

6.4.	Aningaasaliinermut naatsorsuutit	42
6.5.	Isertitat allat	42
6.6.	Ingerlatsinermi aningaasartuutit	4243
6.6.1.	Politikkikkut aqutsisunut aningaasartuutit (HA10)	43
6.6.2.	Allaffissornermut aningaasartuutit (HA11-18)	44
6.6.3.	Suliasaqarfinnut aningaasartuutit	46
6.7.	Sanaartornermut aningaasartuutit	5049
6.8.	Sulisut	50
6.9.	Pigisanik agguaaneq	51
6.9.1.	Oqimaaqatigiissitsineq	51
6.9.2.	2009-miit 2014-imut sanaartornermut aningaasartuutit	53
6.10.	Nuussinermut aningaasartuutit	5554
6.10.1.	Suleriaatsit	58
7.	Misissueqqissaarnermut inerniliineq	59
8.	Naliliinerit	63
8.1.	Oqartussaaqatigiinneq	63
8.2.	Kommunit nutaat atasinnaassusiat	64
8.3.	Aaqqissuussinermut ataatsimiititaliami naleqqat	65
8.4.	Suliatigut attassisinnaassuseq	67
8.5.	Pisortani oqartussaasunut allanut saniatigut sunniutissat	67

1. Aallaqqaasiut

Suleqatigiissitaq politikikkut ataqatigiissaarisartoq 11. februar 2015-imi ataatsimiikkami aalajangerpoq, Kommuneqarfik Sermersuup aamma Qaasuitsup Kommuniata agguarneqarsinnaanerit sunniutissanik misissueqqissaarnermik aallartitsiniarluni.

Kommuneqarfik Sermersuumut tunngatillugu misissueqqissaarnerq Deloitte-mit suliarineqarpoq. BDO Qaasuitsup Kommuniani misissueqqissaarnerup taassuma assinganik suliaqarpoq.

Misissueqqissaarnerit marluusut taakku kommunit agguarneqassappata tamatuma aningaasaqarnermut allaffissornermullu sunniutissaannut tunngasuupput. Tamatuma peqatigisaanik kommunini najukkani oqartussaaqataaneq, tamatumalu siunissami qanoq iliorluni nukittortinneqarsinnaanera suliarineqarpoq.

Erseqqissaatigineqassaaq, maannarpiaq suli Qaasuitsup Kommuniani imaluunniit Kommuneqarfik Sermersuumi kommunit agguarneqassanersut aalajangiisoqarsimangimmat.

Tassalu matumani aallarniutaasumik misissueqqissaarnerit, kingusinnerusukkut kommuninik agguaanissaq aalajangiunneqassappat erniinnaartumik sunniutissanik qulaajaaviusussaq pineqarpoq.

Misissuinerit naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissummut, 4. december 2014-imeersumut ilaatinneqarput.

Qaasuitsup Kommuniani innuttaasut isumasiuiffiusumik taasitinneqarneranni agguaasoqarnissaanik innuttaasut isumaqartut erserpoq, tassani innuttaasut amerlanerussuteqartut kommunip agguarneqarnissaanik kissaateqarnerat paasinarsilluni.

Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasut isumaat taamaallaat atsiornernik katersinermi ersersinneqarpoq, tassani Tasiilami innuttaasut amerlanerussuteqartut kommunip Killermut Kangillermullu (Tunu) avinneqarnissaa kissaatigalugu oqariartuuteqarlutik.

Aningaasaqarnermik allaffissornermillu misissueqqissaarnerni siunissami kommunit ilusissaasa oqallisigineqarnissaannut tunngavissaqalernissaq siunertarinerpoq, taakkunungalugu siunissami suliassat isumagineqartussat oqallisigineqarnissaat ilaavoq. Aningaasaqarnermik allaffissornermillu misissueqqissaarnerni ilaatigut paasissutissat, aaqqissuusseqqinnerup naliliiffigineqarneranut tunngaviusut, kiisalu paasissutissat taakku nutarterneqarneri tunngavigineqarput. Taakku saniatigut inuit, kommunini

aamma Namminersorlutik Oqartussani politikikkut allaffissornikkullu pingaarutilimmik inissisimasut arlallit apersorneqarput.

2. Misissueqqissaarnermi siunertaasoq

Kommunip ataatsip amerlanerusulluunniit agguarneqarnerini aningaasartuutissat pissarsiassallu isummerfigineqarsinnaassappata, tunngavissat ersarissut siunissamullu piffissaliussassatut naatsorsuutigineqartut pisariaqarput.

Taamaattumik misissueqqissaarnermi makku misissorneqarnissaat siunertaavoq:

- kommunit maanna ilusaanni aningaasaqarnermi allaffissornermilu aningaasartuutaasut pissarsiallu,
- kommunit aggorneqassappata aningaasartuutissatut pissarsiassatullu naatsorsuutigineqartut,
- kommunit ilusaannik allannguinermi nuussinermut toqqaannartumik toqqaannangitsumillu aningaasartuutaasinnaasut naatsorsuutigineqartut,

Tassalu Kommuneqarfik Sermersooq pillugu misissueqqissaarnermi kommunip kommuninut nutaanut marlunnut avinneqarnerani aningaasartuutissanik pissarsiassanillu paasiniaanissaq siunertarineqarpoq.

Taamatullu Qaasuitsup Kommunia pillugu misissueqqissaarnermi kommunip kommuninut nutaanut pingasunut avinneqarnerani aningaasartuutissanik pissarsiassanillu paasiniaanissaq siunertarineqarpoq.

2.1. Killiliineq tunngavissallu

Misissueqqissaarnermi, kommunit agguarneqassappata aningaasartuutissanik pissarsiassanillu misissuiffiusumi, kommunit marluullutik politikikkut allaffissorikkullu aalajangiinernut, agguaareermermi aalajangerneqarsimasunut pituttorsimasorujussuunerat tunngaviusumik nalornititsivoq.

Taamaattumik kommunit maanna qanoq ingerlanneqarnerannik ilisimasaqarneq aallaavigalugu kommunit aningaasaqarneri allaffissornerilu eqqoqqissaartumik nassuiaruminaassinnaapput.

Nalornissutaasut annikillisinneqarnissaat siunertaralugu aalajangiunneqarpoq, misissueqqissaarnermi 2014-imut naatsorsuutit aallaavigineqassasut.

Taamaalilluni pigisanik agguaanermi taamatullu aningaasartuutaanerusussanik missiliunermi 2014-imi aningaasartuutiviusut tunngavigineqassapput.

Misissueqqissaarnermi maannarpiaq paasisinnaasanik takutitsissaaq. Suliassat ilaanni taamatut saqqummiussinissaq ajornartussaangilaq, kisiannili suliassa qarfiit ilaanni najoqqutassat kukkusinnaasut arlaqarsinnaallutik. Tamanna nalunaarusiap matuma ingerlanerani oqallisigineqartassaaq.

Nunamut Namminermit immikkoortorta qarfik naliliivoq – politikikkut suliat ingerlasarneri inatsisillu attuumassuteqartut suliarineqarnissaat eqqarsaatigalugit – 1. maj 2017 ikaarsaarfigalugu 1. januar 2018-imi atuutilersussamik kommunit agguarneqarnissaat piviusorsiorsinnaangitsoq. Soorunami kingusinnerusukkat agguaasoqassappat aamma tamanna pisinnaavoq, tamannali pissappat inatsisinik attuumassutilinnik nutaanik suliaqartoqartariaqarpoq.

Misissueqqissaarnermi maannamiit kommunit nutaat pilersinneqarnissaannut ukiuni akunnermuliuttuni sipaagassaasinnaasut imaluunniit kiffartuussinerup qaffaatigisinnaasaat, kommuninit pilersaarusiorneqartussat naammassineqartussallu nalileruminaapput.

2018 tikillugu kommunit atuinera annikillissappat annertusissappalluunniit, misissueqqissaarnermi naatsorsukkat taakku malillugit naleqqussartariaqassapput.

Taamaattumik misissueqqissaarnerup inernerini akit akissarsiassallu siumut missiliorneqannginnissaat aalajangiunneqarpoq, pissutsit allat arlallit kommunit nutaat pilersinneqarnerini inaarutaasumik aningaasartuutaasussanut isumaqarsinnaammata.

2.2. Deloitte-p aamma BDO-p suleqatigiinnerat

Matuma siuliani allasimasutut, Qaasuitsup Kommunianut tunngatillugu BDO misissuisuuvoq, kiisalu Kommuneqarfik Sermersuumut tunngatillugu Deloitte misissuisuulluni.

Misissuinerit illuatungeriit akunnerminni ataqatigiissaarinerisigut ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naatsorsueriaatsit il.il. sapinngisamik assigiit atorneqarput, taamatullu nalunaarusiat assigiimmik ilusiligaallutik.

Kisiannili suliat ilaanni Qaasuitsup Kommuniata aamma Kommuneqarfik Sermersuup
agguarneqarnissaannut tunngavissat assigiinngillat, tamannalu aamma nalunaarusiani ersersinneqarpoq.

3. Eqikkaaneq

Misissueqqissaarnermi Kommuneqarfik Sermersooq avinneqassappat aningaasaqarnermi allaffissornermilu aningaasartuutissat pissarsiassallu qulaajarneqarnissaat siunertarineqarpoq.

Misissueqqissaarnermi aningaasaqarneq allaffissornerlu eqqarsaatigalugit taamaallaat aningaasartuuteqartoqassasoq takutinneqarpoq.

Tassalu 1. januar 2018-imi kommunit nutaat ingerlalerpata, 2017-imi maajimiit 2018-imi januaarimut, tamatumalu kingorna piffissaq ikaarsaarfiusoq akisunerusussaavoq.

Pingaartumik inunnit qinikkanut (kommunalbestyrelsimi ilaasortanut) arlalinnut aningaasartuutit, kiisalu qullersaqarfinnut marlunnut allattoqarfitsigut sullinneqartunut aningaasartuutit, kiisalu oqartussaasut suliassaqarfiini, aningaasaqarnermi, akissarsialerineri, HR-imi IT-milu il.il. aningaasartuutit amerlinerat maanna Kommuneqarfik Sermersuujusumut naleqqiullugu aningaasartuuteqarnerulernermik pilersitsiviussapput.

Tassalu kommuninik nutaanik minnerusunillu pilersitsineri ingerlatsinerimullu atatillugu aningaasartuutaanerusussat amerlasussaasut misissueqqissaarnermi takutinneqarpoq.

Sermersooq Kangillermut nutaamut tunngatillugu – kommunini sinaakkusiussanut atugassarititaasut nutaat peqqutaallutik – sulisutigut atasinnaassutsip naammanginnissaa ulorianartorsiorfiusinnaavoq.

Tamanna kommunip nutaap suliassaminik naammassinnissinnaaneranut ulorianartorsiorfittisinnaavoq. Ataatsimoornerusumik isigalugu tamanna kommunip suliassanik annerusunik pisariunerusunillu tigungminniinnarnissamut/tigusinissamut periarfissaanik unikaallatsitsisinnaavoq, amerlanertigut immikkoortut minnerpaat piginnaasaat pisinnaasaallu tamakkununga isumaliutersuuteqarnermut uuttuutitut atorneqartassammata.

Kisiannili erseqqissaatigineqassaaq, kommuninik agguaaaneq allanik, soorlu qanitami oqartussaaqatigiinneq, misissueqqissaarnermi matumani paasiniaaffigineqanngitsoq eqqarsaatigalugu pitsaasunik pissarsiqaqfigineqartussaammat.

Misissueqqissaarnerup inernerisa nassuiarneqarnerini maluginiassallugu pingaaruteqarpoq, kommunip avinneqarnerani aningaasartuutissat ataatsimut isigalugit missiliuinnagaammata.

Tassalu matumani aningaasartuutissat qaffaatissaasa minnerpaaffissaanik naliliineq pineqarpoq.

Kiisalu erseqqissaatigineqassaaq, aningaasartuutissanut politikikkut allaffissornikkullu aalajangiinerit, avitsinerup naammassereernerani pisussat apeqqutaallutik tunngaviusumik nalornissuteqarneq matumani ilaatinneqanngimmat.

Kisiannili naliliisoqarpoq, assiliaq nalunaarusiami matumani ersersinneqartoq kommuninik nutaanik pilersitsisinermi ingerlatsinermilu sinaakktissatut pingaarutilittut eqqortuusooq.

Tamanna soorunami kommuninik ataatsimik agguaanermi iluaqtissat ajoqtissallu naatsorsorniarlugit naliliinernik arlalissuarnik kinguneqartussaavoq.

Taamaattumik aamma naatsorsukkat nalorninartoqarput. Kisiannili maanna kommuniusumi kisitsisitigut paasissutissat, misilittakkat oqallinnerillu missiliorneqarnerinut tapertaqarnissaaq anguniarneqarsimavoq.

Taakku tunngavigalugit misissuinermi takutinneqarpoq, Kommuneqarfik Sermersuup Killermut Kangillermullu avinneqarnissaa ukuninnga nassataqassasoq:

- Allaffeqarneq ukiumut 20 aamma 25 mio. koruunit akornanni aningaasartuuteqarfiussaaq. Taakkununga maanna kommunalbestyrelsimut ilaasortaasortaasut Kommuneqarfik Sermersooq Killermi ilaasortanut 19-iniit 15-inut ikilinissaat, kommunalbestyrelsip nutaap ingerlanneqarneranut aningaasartuutit, Kommuneqarfik Sermersooq Kangillermi qullersaqarfik allaffeqarfillu ilaatinneqarput.
- Kommunip avinneqarneranut atatillugu ataasiaannartumik aningaasartuutit, 15 aamma 20 mio. koruunit akornanni amerlassuseqartut. Taakkununga Ikaarsaarnermut Ataatsimiititaliamut aningaasartuutit, piffissami ikaarsaarfiusumi qullersaqarfimmut allattoqarfimmullu nutaamut sulisussarsiornermut akissarsiaqartitsinermullu aningaasartuutit, kiisalu IT-mik allannortiterinermut, ilutsimik/ilisarnaammik, nittartakkamik il.il. nutaamik ineriartortitsinermut aningaasartuutit ilaatinneqarput.
- Isertitassanut tunngatillugu misissueqqissaarnermi takutinneqarpoq, kommunimi avitami isertitassat maanna kommuniusumi isertitaasartunit appasinnerulaassasut – pingaartumik nalimmassaanermut aaqquissuussinermut akiliutit qaffasinnerulernerisa kingunerisaanik.

4. Imaa suleriaaserlu

4.1. Misissueqqissaarnermi sinaakkusiussat

Kommunit agguarneqarnissaat pillugu politikikkut oqallinnerit, Qaasuitsup Kommuniata avinneqarnissaa pillugu inunnik taasitsineq paasiniaaffiusoq aamma Naalakkersuisut naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissutaat tunngavigalugit, kommunit ilusiligaanerisa nutaamik oqallisigeqqinnissaannut aalajangiinissamut tunngavissiortoqassasoq aalajangiunneqarpoq.

Suleqatigiissitaq politikikkut ataqtigiissaarisoq 11. februar 2015-imi ataatsimiinnermini imm. 2.3-p ataani aalajangerpoq, misissueqqissaarnermik, kommunit nutaamik ilusilerneqassappata aningaasartuutissanik pissarsiassanillu isummerfiusussamik aallartitsisoqassasoq.

Misissueqqissaarnermi aamma maanna kommunip ilusiani ilutsimilu allangortitami periarfissat, aaqqissuusseqqinnermut ataatsimiititaliap 2005-imi isumaliutissiissutaa naapertorlugu kommunit ilusissaannut anguniakkanut naapertuunnersut paasiniallugu uku isummerfigineqartussaapput:

- Pisortat sullissinerat, sapinngisamik innuttaasut qanillugit naammassineqartussaq.
- IT-kkut aaqqiissutissat atorlugit imminnut sullinnerup annertunerulernissaa aammalu pisortat sullissinerannik digitaliseeriineq.
- Allaffissornermi suliat ingerlariaasiinik inatsisinillu taakkununga tunngavigineqartunik pisariillisaaneq.
- Sulisut innuttaasunik kiffartuussisussat piginnaaneqarfiisa qaffasinnerulernerat, sullisseriaatsip pitsaanerulernissaa eqqornerulernissaalu siunertaralugu.
- Najukkani pisortat ataatsimut sullissiviinik pilersitsineq, oqartussaasut arlaat sullissisuunersoq apeqqutaatinnagu innuttaasut isaariaq ataasiinnaq aqqutigalugu sullinneqarfigisinnaasaannik.

4.1.1. Paasiniaanermi apeqqutit aallarniutaasut

Kommunit ilusaannik allanguisoqassappat aningaasartuutininik pissarsiassanillu naatsorsuinissaq sioqqullugu apeqqutit arlallit akineqartariaqarput:

- Kommunit nutaat nunap aggornerini qanoq killilerneqassappat?
- Illoqarfiit suut allaffeqarfittut illoqarfiussappat (soorlu illoqarfik amerlanerpaanik innuttalik)?
- Ikaarsaarnermut ataatsimiititaliamik pilersitsisoqassava, tamanna pissappat qanoq pilersinneqassappat, aammalu qanoq ilusilerneqassappat?
- Piffissaliussaq – Agguaaneq qaqugu atuutilissava?

Apeqqutit taakku akineqareerpata, kommunit ilusaannik allannguinermi aningaasartuutissat pissarsiassallu naatsorsorneqarsinnaalissapput.

4.2. Suliassat suliarineqarnissaannut nassuiaat

Misissueqqissaarnissaq imatut immikkoortulersorneqassaaq:

1. Isertitatigut tunngavissat naatsorsorneqassapput, isertitaqarfiusut suunerinut, ajornanngippallu isertitaqarfiusut kommunip ilusaanut nutaamut naleqqiullugu sumi najugaqarnerannut agguarlugit.
2. Kommuneqarfik Sermersuumi aamma Qaasuitsup Kommuniani maanna aningaasartuutaasartut naatsorsorneqassapput, ukununga agguarlugit:
 - a. Politikkikkut allaffissornermilu aqutsisunut, kiisalu qitiusumik allaffeqarfimmut aningaasartuutit.
 - b. Suliassaqarfiit ingerlanneqarnerinut aningaasartuutit, akissarsianut ingerlatsinernullu allanut agguarlugit.
 - c. IT atorlugu sullississutinut, kiffartuussinernut ingerlatsinernut, il.il. (hardware pinnagu) aningaasartuutinut immikkut ittumik naatsorsukkat, taakkunungalu akinik aalajangersaaneq (aalajangersimasumik atuisuuneq, akuersissutit il.il.).
 - d. Pigisanik akiligassanillu naatsorsuineq, taakkununga pigisat atoriaannaat, akiitsut pissarsiassallu ilanngullugit.
 - e. Matuma siuliani taaneqartut kommunit ilusaannut naleqqiullugit aningaasartuutit akilernissaat, pigisat akiligassallu inissinniarneqassapput.
3. Kommunit marlunnut nutaanut avinneqarnerinut pilersitsinermullu atatillugu aningaasartuutit missiliorneqassapput (nuussinermut aningaasartuutit).

Misissueqqissaarnermut atatillugu aningaasartuutit arlallit nikingassutissaat

(aningaasartuutaanerussutit/aningaasartuutikinnerussutit) arlallit naatsorsorneqassapput. Aningaasartuutit

nikingassutissaanni kommunit marluk nutaat maanna kommuniusumut naleqqiullutik qanoq akisunerutigissanersut akikinnerutigissanersulluunniit takutinneqarpoq.

Aningaasartuutit nikingassutaat negativiusut tassaapput maanna kommuniusumut naleqqiullutik aningaasartuutit amerlissutissaat – tassalu kommunip avinneqarnerani suliassaqarfimmut ataatsimut aningaasartuutit qaffannerinik nassataqartussa.

Aningaasartuutit nikingassutaat positiviuupata, paarlattuanik avitsineq maanna kommuniusunut naleqqiulluni akikinnerusussaavoq.

4.2.1. Isertitanut tunngaviusunik misissueqqissaarneq

Kommuneqarfik Sermersuumi maanna isertitaasartut nunami sumiiffinnut agguarneqarneri naatsorsorneqarput, taamaalilluni kommunini nutaani marluusuni ataatsimut tutsinneqarsinnaalerlutik.

Taamatutaaq Qaasuitsup Kommuniani maanna isertitaasartut nunami sumiiffinnut agguarneqarneri naatsorsorneqarput, taamaalilluni kommunini nutaani pingasuusuni ataatsimut tutsinneqarsinnaalerlutik.

Misissueqqissaarnermi ataatsimoortumik tapiissutit nalimmassaanerlu eqqarsaatigalugit kommuninik agguaanermermi sunniutissat piviusuusaartinneqarlutik takutinneqarput. Naatsorsuineq taanna Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit sularineqarpoq, najoqqutassiaq 90/115 tunngavigineqarluni.

Najoqqutassiaq 90/115 najoqqutassiaavoq, 2013 ilanngullugu atorneqarsimasoq.

2014-imi aamma 2015-imi suliart ingerlasut aallaavigalugit najoqqutassiat allat atuukkallartinneqartut atorneqarput.

Taamaattumik nalimmassaanissamut najoqqutassiaq nutaaq akuerineqarpat, sunniutissat nalimmassaanissamut naleqqiullugit naatsorsoqqinneqarnissaat pisariaqartussaavoq.

Taamatutaaq ataatsimoortumik tapiissutinut sunniutissat piviusuusaartinneqarlutik takutinneqarput. Taannali ajornakusoornerulaarpoq, ataatsimoortumik tapiissutit agguarneqartut ilaat isumaqatiginninniutaasarmata.

4.2.2. Ingerlatsinermit aningaasartuutunik misissueqqissaarneq

Siunissami kommunit agguarneqarneranni aningaasaqarneq naliiffigineqartussanngortillugu, misissueqqissaarnermi tunngavissat, kommuninik agguaneq pillugu nalunaarummi¹ allaaserineqartut tunngavigineqartussaapput.

Ingerlatsinermit aningaasartuutit agguarneqarnerini uku atuuttussaapput:

¹ Danskit kommuninik agguasaarneq pillugu nalunaarutaat BEK nr. 868, 16/09/2005-imeersoq, Kalaallit Nunaanni inatsimmik taamaattumik soqanngimmat.

- Allaffissorneq suliassaqrifiillu maanna agguaneq tunngavigalugu agguarneqassapput, taamaalilluni ullumikkut aningaasartuuteqarfiusutut, tassalu illoqarfinnut najugaqarfinnullu minnernut nalunaarsorneqarsimasut inissisimaffimminniinnassapput
- Ataatsimut aningaasartuutit innuttaasut amerlassusaat malillugit agguarneqassapput

Sulisut agguarneqarnerini uku atuuttussaapput:

- Kommunit tamarmik immikkut sulisunik, kommunimi nutaamik atorfeqartunik tigusissapput
- Maanna qitiusumik allaffeqarfiusumi atorfillit, kiisalu taakkununga akissarsianut aningaasartuutit kommuninut nutaanut innuttaasut amerlassusaat malillugit agguanneqassapput

4.2.3. Pigisanik agguaneq – pigisat akiligassallu

Pigisanik akiligassanillu agguaanermi uku atuuttussaapput:

- Kommunit nutaat tamarmik immikkut pigisat, kommunini nutaani iinissisimasut, kiisalu akiligassat, pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu pigisanut pineqartunut attuumassutillit tigussavaat
- Pigisat akiligassallu, kommuninut nutaanut imaaliallaannarlutik tutsinneqarsinnaangitsut ataatsimut pigisaassapput, imaluunniit kommunit agguaanermut najoqqutassat atuuttut naapertorlugit pigisanik/akiligassanik pissarsisinnaangitsut taarsiiffiginerisigut agguarneqassapput – soorlu kommunini nutaani 1. januar 2015-imi innuttaasut amerlassusaat malillugit.

4.2.4. Nuussinermut aningaasartuutissanik misissueqqissaarneq

Kommunit nutaat marluusut pilersinneqarnerinut atatillugu amerlangaatsiartunik aningaasartuuteqartoqartussaavoq. Misissueqqissaarnermi matumani nuussinermut aningaasartuutit saniatigut aningaasartuutit, 1. maj 2017 - 1. januar 2018-imi piffissami ikaarsaarfiusumi akilerneqartussatut nassuiarneqarput.

Tassani ilaatigut pigisanik agguaanermut, nuunnermut, ikaarsaarnermut ataatsimiititaliamut, inatsisinik naleqqussaanermut il.il. atatillugu aningaasartuutit pineqarput. Misissueqqissaarnermi nuussinermut aningaasartuutit ukununga atatillugu sammineqarput:

- Kommunini nutaani ikaarsaarnermut ataatsimiititalianik pilersitsineq
- Kommunit nutaat ilaanni ataatsimi qullersaqarfimmi nutaami atorfinitsitsineq
- Kommunit nutaat pilersaarusionerqarnerinut atuutsinneqalernerinullu atatillugu allattoqarfisigut ikiorserneqarneq

- Sumiiffinni suliffissanik, nittartakkanik, ilisarnaatinik, it-mik aaqqissuussinernik il.il. pilersitsineq

Taakku saniatigut aningaasartuutissanik naliliinissap ajornarfiini nuussinermut aningaasartuuteqartoqarnissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Tassani ilaatigut sulisorisani nalornissuteqarneq, kommunit ilusiinik aaqqissuussinermi nutaami pilersinneqartoq, kiisalu kommunini nutaani sulisussarsiorsinnaanermut periarfissat naatsorsuutigineqartariaqartut pineqarput. Taamaattumik tamanna misissueqqissaarnermi pitsaassuseqarnerusumik sammineqarpoq.

5. Kommuni nutaani marluusuni sinaakktissatut atugassarititaasut

Kommuninut sinaakktissatut atugassarititaasuni tunngavissat atugassarititaasullu arlallit, kommunit innuttaminnut atasinnaasumik kiffartuussinissamik ineriartortitsinissamut periarfissaannut sunniuteqartussat nassuiarneqarput.

Isertitassatigut tunngavissut ilaatigut sulisorineqartut amerlassusaannit aammalu sulisorineqartuni innuttaasumit ataatsimit isertitat agguaqatigiissinneqarnerinit aalajangerneqartarput – tamannalu aamma ilinniartitaanerup qaffasissusianit, suliassaqarfimmit innuttaasunit suliffiqineqartunit aammalu kommunit suliffeqarfinnik taamaalillunilu suliffissanik pileritsatsitsinissamut periarfissaanit sunnerneqartarpoq.

Aningaasartuutissat ilusaat ilaatigut innuttaasut ukiutigut katitigaanerannit, suliffissaaleqinermit aammalu innuttaasut sulisinaanikkut piginnaanikillisimasut amerlassusaannit aalajangerneqartarput.

Matuma kinguliani Kommuneqarfik Sermersooq avinneqassappat, kommuninut nutaanut sinaakktissatut atugassarititaasut pingaarnersiorlugit nassuiarneqarput.

5.1. Kommuniq avinneqarnissaa

Misissuinermi Kommuneqarfik Sermersuup kommuninut marlunnut avinneqarnerani sunniutissat misissorneqassapput.:

Kommunit nutaat imatut avinneqassapput:

- Nuuk aamma Paamiut (Sermersooq Killermik taagorneqartoq)
- Tasiilaq aamma Ittoqqortoormiit (Sermersooq Kangillermik taagorneqartoq)

Kommunini nutaani marluusuni illoqarfik (nunaqarfii ilanngullugit) amerlanerpaanik innuttaqartoq illoqarfiussaaq allaffeqarfiusoq.

Tassalu Nuuk Tasiilarlu kommunini nutaani marluusuni illoqarfiussapput allaffeqarfeqartut.

Aggwaanissaaq matuma kinguliani takussutissiorneqarpoq:

	Sermersooq Killeq	Sermersooq Kangilleq
Illoqarfik allaffeqarfiusoq	Nuuk	Tasiilaq
Illoqarfiit allat	Paamiut	Ittoqqortoormiit
Najugaqarfiit minnerusut	Qeqertarsuatsiaat, Arsuq, Kapisillit, Kangillinnguit	Kuummiut, Kulusuk, Sermiligaaq, Tiniteqilaaq, Isortoq

Tabel 1 Kommuninut nutaanut takussutissiaq

Matuma kinguliani kommunit nutaat sinaakutissatut atugassarititaasut, aningaasaqarnerminni suliassanillu isumaginninnerminni tunngavigisassaata sukumiinerusumik nassuiarneqarput.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq, Ivittuut nalunaarusiami takussutissiani arlalinni ilaatinneqarmat. Ivittuut inuerussimavoq, kisiannili takussutissiani arlalinni piffissaaq, kommunip/illoqarfiup suli atuuffigisaa ilaatinneqarpoq. Taamaattumik tamakkiisumik saqqummiussinissaaq eqqarsaatigalugu Ivittuut ilaatinneqarpoq.

Sinaakutissatut atugassarititaasut naleraapput, kommunip isertitatigut tunngavigisaanut, isumaginninnermi aningaasartuutaanut, ineriartornissamut periarfissaanut aammalu aningaasat nalikilliarnerinut ulorianartorsiorfiusunullu allanut malussajassusianut takutitsisut.

Tupinnangitsumik misissueqqissaarneq kisitsisitigut paasissutissanit pigineqartunit killilersimaarneqarpoq – tassalu paasissutissanit, amerlanertigut taamaallaat 2013-imut killeqartunit.

Kommuneqarfik Sermersooq kommunini illoqarfinni tamani najukkani inuiaqatigiinnut tunngassutilinnik nalunaarsuisimavoq. Najukkani inuiaqatigiinnut tunngassutilinnik nalunaarsukkani illoqarfinni ataasiakkaani sinaakkutissatut atugassarititaasut nassuiarneqarput.

Illoqarfinnut sisamaasunut nunaqarfiinullu tunngatillugu tamani immikkut pissutsit uku allaaserineqarput:

- Politikkikkut suleriaatsit najukkanilu aqutsineq
- Oqaluttuarisaaneq
- Nunami sumiinneq silallu pissusia
- Innuttaasut
- Inoqutigiit isertitaat
- Attaveqatigiinneq
- Ineqarnermi pissutsit
- Ilinniartitaaneq
- Inuussutissarsiorneq
- Isumaginninnermi atugassarititaasut
- Pinerlunneq
- Peqqinnissaqarfik

5.2. Sinaakkutissatut atugassarititaasunik misissueqqissaarneq

5.2.1. Inuiaqatigiit katitigaanerat

2015-ip qiteqqunna ilanngullugu innuttaasut katitigaanerannut paasissutissat, tassanilu innuttaasut amerlassusaat imatut isikkoqarpoq:

01.01.2015	0-2 Meeqarqeruit	3-5 Meeqarqeruit	6-8 Akterut nularfik	9-12 Akterut akullit	13-15 Akterut angajullit	16-17 Inuusutut 18-it hoodugit	18-24 Inuusutut 18-it siner	25-34 Inuusutut 18-it siner	35-44 Inuusutut 18-it siner	45-54 Inuusutut 18-it siner	55-74 Utoqqaallit	75-79 Utoqqaallit	80+ Utoqqaallit		
Nanortalik	60	80	66	102	84	57	164	227	176	306	255	182	29	16	1.804
Qaqortoq	134	146	140	153	134	110	436	468	301	570	446	240	40	31	3.349
Narsaq	80	72	74	95	77	47	175	209	152	341	269	160	30	36	1.817
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
Paamiut	67	64	61	89	73	50	152	218	131	276	228	140	23	19	1.591
Nuuk	666	713	680	912	643	380	1752	3044	2316	3218	2036	672	115	112	17.259
Manitsoq	122	120	124	154	140	95	288	427	301	609	405	206	59	52	3.102
Sisimiut	251	284	289	368	288	188	810	877	729	1092	667	304	85	63	6.295
Kangaatsiaq	51	41	51	88	87	34	137	180	103	194	134	46	18	15	1.179
Aasiaat	156	120	114	153	110	109	500	451	303	576	358	212	53	42	3.257
Qasigiannuit	58	47	49	72	52	27	129	158	144	208	149	103	21	16	1.233
Ilulissat	202	211	216	288	205	113	462	739	622	881	530	278	66	53	4.866
Qeqertarsuaq	25	34	29	54	35	26	84	85	89	190	111	89	16	25	892
Uummannaq	85	85	91	127	91	63	265	279	222	412	277	136	28	18	2.179
Upernavik	146	144	113	227	140	80	351	367	343	435	270	114	39	28	2.797
Qaanaaq	36	39	44	44	36	17	86	104	72	158	75	38	12	4	765
Kommunit avataanni	0	0	0	0	0	0	8	21	26	47	23	7	0	0	132
Nuna tamakkerlugu	2.322	2.410	2.329	3.209	2.388	1.515	6.170	8.366	6.401	10.030	6.573	3.075	655	541	55.984
Sermersooq Killeq	733	777	741	1.001	716	430					812	138	131		18.853
Procentit	4	4	4	5	4	2					4	1	1		100
Sermersooq Kangilleq	183	210	188	283	193	119					148	21	11		3.464
Procentit	5	6	5	8	6	3					4	1	0		100

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Distriktini innuttaasut, sumiiffiit, ukiut najugaqarfiillu malillugit

Killermi innuttaasut 1. januar 2015-imi 18.850-erpianik amerlassuseqarput. Taakkunanga 71 procentit missaanniittut inuusutissarsiorsinnaassusilittut ukioqarput (19-64-inik ukiullit), 23 procentit missaat meeraapput inuusuttuullutillu (0-18) aammalu 6 procentit missaat utoqqaallutik (65+).

Kangillermi innuttaasut 3.450-erpianik amerlassuseqarput. Taakkunanga 60 procentit missaanniittut inuusutissarsiorsinnaassusilittut ukioqarput, 34 procentit missaat meeraapput inuusuttuullutillu aammalu 6 procentit missaat utoqqaallutik. Taamaattumik Kangillermi pilersuiner mi nammagassat Killermut naleqqiullutik annertunerulaarput.

Taamaalilluni tunngaviumik Killermi inuusutissarsiorsinnaassuseqarlutik akissarsiorsinnaasut, aammalu meeqqanut, inuusuttunut utoqqarnullu aningaasalersuisinnaasut amerlanerupput.

Paasissutissanit amerlasuut taamaallaat 2013 tikillugu pigineqarmata, immikkoortumi matumani aamma 1. juli 2013-imi innuttaasut katitigaanerisa takutinneqarnissaat aalajangiunneqarpoq.

	0-2 Meeraagut / 0-2 Meeraagut / 0-2 Meeraagut / 0-2 Meeraagut				6-8 Atuartut nukariliit / 13-15 Ældste klasser / 10-24 Ungdom over 10				25-34 Voksne / 35-44 Voksne / 45-54 Voksne / 55-64 Voksne				65-74 Pensionister / 75-84 Pensionister / 85+ Pensionister				I alt
	0-2 Meeraagut	0-2 Meeraagut	0-2 Meeraagut	0-2 Meeraagut	6-8 Atuartut nukariliit	6-8 Atuartut nukariliit	6-8 Atuartut nukariliit	6-8 Atuartut nukariliit	25-34 Voksne	35-44 Voksne	45-54 Voksne	55-64 Voksne	65-74 Pensionister	75-84 Pensionister	85+ Pensionister	I alt	
Nanortalik	87	81	83	116	108	52	185	233	195	326	256	171	32	13	1.938		
Qaqortoq	132	149	133	157	159	112	467	429	339	630	406	231	35	34	3.413		
Narsaq	64	76	69	106	76	32	180	197	173	365	234	161	38	29	1.800		
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	12	13	11	6	0	0	0	42		
Paamiut	63	69	59	88	90	46	163	195	164	297	201	136	30	20	1.621		
Nuuk	667	706	626	912	628	373	1795	2829	2347	3220	1809	613	129	86	16.740		
Maniitsaq	137	131	125	203	157	83	331	427	377	624	398	192	57	46	3.288		
Sisimiut	269	295	290	353	265	195	914	824	796	1057	636	297	87	54	6.332		
Kangaatsiaq	47	59	72	95	81	36	163	161	133	202	100	45	19	14	1.227		
Aasiaat	150	122	117	176	125	143	470	420	392	594	317	205	56	40	3.327		
Qasigiannguit	46	54	45	78	60	30	138	165	155	209	127	106	22	13	1.248		
Ilulissat	212	218	233	255	239	105	490	717	728	873	448	297	60	50	4.925		
Qeqertarsuaq	30	30	41	54	44	18	84	78	100	180	95	81	20	24	879		
Uummannaq	80	84	98	132	116	81	270	266	264	415	270	132	29	17	2.254		
Upernavik	152	129	153	221	157	112	330	377	360	455	208	118	43	22	2.837		
Qaanaaq	38	47	40	39	40	28	105	82	86	160	77	40	9	10	801		
Tasiilaq	169	184	189	256	177	90	324	404	365	439	259	121	21	10	3.008		
Illoqqortoormiut	32	17	24	31	31	14	51	64	43	76	40	29	2	3	457		
Kommunit avataanni	0	0	0	0	0	0	31	45	47	64	42	4	0	0	233		
Nuna tamakkerlugu	2.375	2.451	2.397	3.272	2.553	1.550	6.491	7.925	7.077	10.197	5.929	2.979	689	485	56.370		
Sermersooq Killeq	730	775	685	1.000	718	419	1.958	3.036	2.524	3.528	2.016	749	159	106	18.403		
Procentit	4	4	4	5	4	2	11	16	14	19	11	4	1	1	100		
Sermersooq Kangilleq	201	201	213	287	208	104	375	468	408	515	299	150	23	13	3.465		
Procentit	6	6	6	8	6	3	11	14	12	15	9	4	1	0	100		

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Distriktini innuttaasut, sumiiffiit, ukiut najugaqarfiillu malillugit

Killermi innuttaasut 1. januar 2013-imi 18.400-erpiapput (tassalu 1. januar 2015-imit naleqqiullutik 450-inik ikinnerullutik). Taakkunannga 71 procentit missaanniittut inuussutissarsiorsinnaassusilittut ukioqarput (19-64-inik ukiullit), 23 procentit missaat meeraapput inuusuttuullutillu (0-18) aammalu 6 procentit missaat utoqqaallutik (65+).

Kangillermi innuttaasut 3.450-erpianik amerlassuseqarput (tassalu 1. januar 2015-imi amerlaqatigipajaaginnarlugit). Taakkunannga 60 procentit missaanniittut inuussutissarsiorsinnaassusilittut ukioqarput, 35 procentit missaat meeraapput inuusuttuullutillu aammalu 5 procentit missaat utoqqaallutik. Taamaattumik Kangillermi pilersuineri nammagassat Killermut naleqqiullutik annertunerulaarput.

5.2.1.1. Innuttaasut ineriartornerat

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ivittuut	176	179	182	144	183	172	171	144	42	12	3
Paamiut	1957	1944	1906	1877	1850	1775	1733	1696	1621	1649	1591
Nuuk	14252	14321	14486	14828	14847	15161	15559	15856	16157	16437	16582
Katillugit	16385	16444	16574	16849	16880	17108	17463	17696	17820	18098	18176
		59	130	275	31	228	355	233	124	278	78
Tasiilaq	3031	3041	3069	3043	2998	3026	3023	3044	3008	3041	3033
Iltorqortootmiut	546	543	529	513	485	469	472	470	457	449	431
Katillugit	3577	3584	3598	3556	3483	3495	3495	3514	3465	3490	3464

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Distriktini innuttaasut, piffissap ingerlanerani distriktinut agguarlugit

Takuneqarsinnaasut Killermi innuttaasut 1.800-ngajannik amerlisimapput – Nuummi inuit 2.345-nik amerlisimallutik.

Kangillermi innuttaasut 100-erpiantik ikilisimapput.

Kisitsisit amerlassusaasa – taamaalillunilu kisitsisitigut paasissutissat nalorninartornerisa - kingunerisaannik – innuttaasut distriktikkaarlugit missilioneqarnerisa tutsuiginartumik suliarineqarnissaa ajornakusoorpoq.

Taamaattumik maanna kommuniusuni innuttaasunik missiliuinerit pigineqartut tunngavigneqartariaqarput.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kujalleq	6745	6679	6618	6553	6482	6417	6340	6276	6202	6125
Sermersooq	22472	22638	22803	22975	23146	23307	23462	23620	23768	23915
Qeqqata	9344	9289	9241	9187	9137	9091	9045	8999	8941	8881
Qaasuitsup	16971	16784	16594	16407	16216	16024	15828	15641	15441	15241
Katillugit	55532	55390	55256	55122	54981	54839	54675	54536	54352	54162

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – 2015-imi innuttaasunik missiliuinerit

Innuttaasunik missiliuineri tamarmiusumi takuneqarsinnaasut, Kommuneqarfik Sermersuumi innuttaasut ukiut tulliuttut qulit ingerlanerani 1.500-t missaannik amerleqqissapput.

Killermi innuttaasut ukiuni qulini kingullerni amerliartorsimapput, taamatullu Kangillermi innuttaasut ikiliartorsimallutik.

Kisitsisitigut paasissutissat nalorninartortaqaraluartut, Killermi innuttaasut suli amerliartornissaat ilimagineqartariaqarpoq, kiisalu Kangillermi paarlattuanik pisoqarnissaa ilimagineqarsinnaalluni.

5.2.2. Ilinniartitaaneq

	00 Ingen uddannelse			01 Førskole,			02 Folkeskole 0-9			03 Folkeskole 10-14			04 Folkeskole 15-19			05 Erhvervsuddannelse efter grunduddannelse			06 Erhvervsuddannelse uden for uddannelsessystemet			07 Bachelor			08 Kandidat			09 Ph.D. og uddannelsesdoktorgrad			10 Ikke klassificeret		
	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse	klasse		
Nanortalik	74	75	180	96	1.066	23	291	4	0	0	11	1	39	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.863	
Qaqortoq	142	160	304	148	1.689	98	627	11	0	0	69	6	126	38	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.421		
Narsaq	66	79	173	75	1.003	45	281	7	0	0	24	2	43	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.804		
Ivittuut	0	0	0	0	1	1	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12		
Paamiut	63	61	161	80	944	22	244	0	0	0	23	2	45	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.649		
Nuuk	668	704	1.607	633	6.596	1.089	2.904	123	1	0	576	178	1.208	743	31	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17.085		
Maniitsoq	137	136	286	156	1.828	31	471	3	0	0	39	4	70	12	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.174		
Sisimiut	259	285	632	250	3.077	240	1.020	33	1	0	108	23	258	71	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.262		
Kanqaatsiaq	54	48	147	86	750	7	80	1	0	0	2	0	31	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.207		
Aasiaat	150	143	288	103	1.871	87	446	13	0	0	32	5	105	35	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.280		
Qasiqiannguit	47	54	125	58	721	27	169	0	0	0	8	2	32	7	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.251		
Ilulissat	190	226	479	240	2.535	125	728	21	1	0	76	11	222	38	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.893		
Qeqertarsuaq	25	25	99	33	545	18	101	2	0	0	8	0	28	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	887		
Uummannaq	83	89	219	110	1.415	29	185	1	0	0	10	3	56	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.202		
Upernavik	144	138	358	143	1.757	18	176	2	0	0	12	1	48	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.801		
Qaanaaq	34	40	87	28	477	6	85	0	0	0	0	0	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	770		
Tasiilaq	166	186	433	160	1.660	23	309	0	0	0	11	1	87	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.041		
Illoqortoormiut	35	22	52	14	261	4	45	0	0	0	1	2	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	449		
Distriktit avataanni	0	0	0	0	130	5	72	0	0	0	12	1	7	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	231		
Nuna tamakkerlugu	2.337	2.471	5.630	2.413	28.326	1.898	8.243	221	3	0	1.022	242	2.429	976	41	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56.282		
Sermersooq Killeq	731	765	1.768	713	7.541	1.112	3.157	123	1	0	599	180	1.253	747	32	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18.746		
Procentit	4	4	9	4	40	6	17	1	0	0	3	1	7	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100		
Sermersooq Kangilleq	201	208	485	174	1.921	27	354	0	0	0	12	3	100	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.490		
Procentit	6	6	14	5	55	1	10	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100		

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Distriktit, piffissaq aamma isced11 tunngavigalugu ilinniartitaanerit

Killermi innuttaasut 27 procentiisa missaanniittut (inuit 5.000-ingajaat) sivikitsumik ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarput (meeqqat atuarianni naammassereernermi) aamma 12 procentit missaaniittut (inuit 2.200-erpiat) sivisunerusumik ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarlutik.

Tassalu Killermi innuttaasut katillugit 40 procentingajaat ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarpoq, tamatumunngalu Nuup illoqarfittut ilinniarfeqarfiunera aammalu suliniaqatigiiffinnit annerusunit arlalinnit najorneqarnera pisooqataasimassasoq ilimanarpoq.

Kangillermi innuttaasunit 11 procentit (inuit 400-ngajaat) sivikitsumik ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarput, kiisalu 3 procentit (inuit 100-erpiat) sivisunerusumik ingerlaqqiffiusumik ilinniagaqarlutik.

Innuttaasut ilinniartitaanikkut qaffasissusiat isertitat amerlassusaannut sunniuteqartarpoq (innuttaasut ilinniarluarsimasarnerat annertusiartortillugu isertitat amerlanerusarput).

Tamatuma peqatigisaanik innuttaasut ilinniartitaanikkut qaffasissusii aamma suliffeqarfiit sulisunik naammaginartunik piginnaanilinnik pileritsatsitsinnaanerit periarfissaat – taamaalillunilu aamma suliffeqarfiit sumiiffimmi pileritsinissamat kissaateqartarnerat – ataqatigiipput.

Tassalu innuttaasut ilinniartitaanikkut qaffasissusiat – aamma suliffeqarfiit pilersitsinissamik ineriartortitsinissamillu kissaateqarnerat – nunami sumiiffinni ataasiakkaani ineriartortitsinissamut pingaaruteqarput.

5.2.3. Isertitat akileraarutaasussat

	Iloit 74-it sinn.														Na Tamarmik
	Ukiut 19	19-kiut	20-24-kiut	25-29-kiut	30-34-kiut	35-39-kiut	40-44-kiut	45-49-kiut	50-54-kiut	55-59-kiut	60-64-kiut	65-69-kiut	70-74	75-79	
Nanortalik	22.830	76.150	140.866	140.687	159.764	187.403	165.600	153.358	161.051	156.234	125.026	110.685	90.199	132.250	66
Qaqortoq	26.680	90.601	147.402	200.743	246.462	266.660	226.254	275.762	246.736	226.144	157.494	140.298	96.783	180.886	90
Narsaq	25.338	94.748	158.260	182.204	197.447	193.530	165.549	220.678	215.164	170.531	192.873	114.491	93.163	162.440	81
Ivittuut														501.484	249
Paamiut	33.311	103.530	148.379	169.769	212.713	217.440	217.108	200.873	195.428	186.598	133.640	117.978	99.117	158.839	79
Nuuk	31.704	112.946	179.161	270.083	321.200	359.227	346.839	353.052	361.978	347.591	312.816	183.579	120.391	271.449	135
Maniitsaq	20.235	102.814	138.418	191.086	252.995	203.322	207.219	219.200	198.224	208.673	152.590	100.758	96.522	167.731	83
Sisimiut	31.706	106.812	179.569	232.125	284.445	269.413	281.419	286.086	271.660	245.630	180.583	136.311	118.641	207.633	103
Kangaatsiaq	15.387	68.760	95.234	112.424	144.809	152.758	184.883	177.472	163.541	169.316	156.352	103.741	87.864	124.034	62
Aasiaat	35.273	88.655	136.977	169.145	207.843	227.501	221.769	200.794	229.252	200.539	156.569	117.864	91.133	159.249	79
Qasigiannqut	40.017	102.192	152.056	189.837	222.335	206.686	230.856	245.420	212.277	182.346	121.055	92.956	93.256	169.717	84
Ilulissat	25.904	101.680	147.556	199.385	242.606	248.496	242.956	250.539	238.128	227.991	185.239	132.322	100.574	189.795	94
Qeqertarsuaq	25.094	88.897	164.461	155.308	180.255	268.614	236.306	230.206	237.866	235.314	140.617	128.559	98.128	175.978	87
Uummannaq	30.493	98.779	152.034	182.763	207.626	213.980	229.082	228.247	214.337	185.278	154.565	112.270	106.926	168.167	84
Upernavik	10.982	69.344	105.657	134.745	174.024	178.503	193.829	190.657	164.584	174.430	202.201	114.697	94.610	135.900	68
Qaanaaq	15.765	78.742	81.098	127.164	126.344	153.469	115.606	173.685	140.213	153.724	142.077	118.691	69.757	114.046	57
Tasiilaq	25.398	81.465	116.993	167.318	205.316	202.682	175.956	175.739	194.730	166.432	173.697	113.427	109.327	145.993	73
Illoqortoormiut	13.865	75.339	160.474	168.731	181.714	151.366	174.592	195.375	169.705	237.533	131.709	107.018	122.967	143.449	71
Nuna tamakkerlugu	27.710	98.556	156.810	214.767	261.156	270.489	261.445	269.167	265.467	247.651	196.071	132.576	103.316	201.292	100

Najoqqutarisaaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Inummut ataatsimut isertitat akileraarutaasussat

Killermi isertitanit akileraarutaasussanit ataatsimut isigalugu nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi Nuummi isertitat qaffasinnerulaarput (naleqqersuut 135), kiisalu Paamiuni isertitat akileraarutaasussat nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi appasinnerularlutik (naleqqersuut 79. Malunnaarsaarnissaq eqqarsaatigalugu Ivittuuni kisitsisit taamaallaat inernerit takutinneqarput.

Killermi isertitat akileraarutaasussat amerlassusaannut, Killermi innuttaasut akornanni ilinniartitaanerup qaffasissusiata ataatsimut isigalugu qaffasinnerunera peqquataaqataasutut isumaqarfigineqarpoq.

Kangillermi inummut ataatsimut isertitat akileraarutaasussat ataatsimut isigalugit nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi appasinnerulaarpoq (Tasiilami naleqqersuut 73 aamma Iltoqqortoormiini naleqqersuut 71).

Tamatumunnga taarsiullugu inoqutigiit isertitaat tamarmiusut misissoraanni imatut isikkoqarput:

	Famarnik	Iseritit
Nanortalik	254.245	67
Qaqortoq	323.224	85
Narsaq	294.372	77
Ivittuut	0	0
Paamiut	288.703	76
Nuuk	477.758	126
Maniitsoq	328.491	86
Sisimiut	391.434	103
Kangaatsiaq	266.471	70
Aasiaat	304.936	80
Qasigiannugit	341.202	90
Ilulissat	380.634	100
Qeqertarsuaq	341.835	90
Uummannaq	342.745	90
Upernavik	330.861	87
Qaanaaq	242.912	64
Tasiilaq	320.815	84
Illoqortoormiut	281.761	74
Nuna tamakkerlugu	380.655	100

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Inoqutigiit isertitaat akileraarutaasussat

Killermi inoqutigiit isertitaanni tamarmiusuni Nuuk nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut qaninneruvoq, kiisalu Paamiut inummut ataatsimut isertitani akileraarutaasussani nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut sulii appasinnerulluni.

Kangillermi inoqutigiit isertitaat tamarmiusut ataatsimut isigalugit inummut ataatsimut isertitanut naleqqiullugu nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut qaninneruvoq.

5.2.4. Inuussutissarsiutit ilusiligaanerat

Maannarpiaq paasissutissanik, distriktini inuussutissarsiutit ilusaannut (suliffeqarfiit amerlassusaat taakku suliaasaqarfinnut agguarlugit kaaviiartitaat aammalu assersuutigalugu sulisut amerlassusaat) nassuiaataasunik peqartoqanngilaq. Taamaattumik suliffissaqartitsinermut paasissutissat inuussutissarsiutit ilusiligaanerannik nassuiaanerumut atorneqarput.

	Fiskeri, tangsi og landbrug	Rastofudvinding Industri	Bygge og anlæg vandforsyning Energi- og Industri	Hotel- og Handel	restaurations Transport	Offentlig serviceerhverv Uoplyst	Alle						
Nanortalik	87	29	1	22	43	80	27	30	12	314	12	8	665
Qaqortoq	109	47	4	20	155	204	48	100	57	634	64	38	1.480
Narsaq	91	16	2	7	55	88	17	117	16	304	14	9	734
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	9	11
Paamiut	192	0	2	14	21	84	2	42	15	309	2	4	687
Nuuk	502	30	149	107	654	912	298	1.236	795	3.350	498	318	8.847
Maniitsoq	259	1	9	24	125	190	41	99	57	585	36	10	1.435
Sisimiut	376	3	30	22	357	410	89	360	198	1.001	96	76	3.018
Kangaatsiaq	117	0	0	13	11	55	3	3	5	198	5	0	411
Aasiaat	201	0	21	23	60	158	59	169	86	514	33	24	1.347
Qasigiannquit	192	0	1	12	27	63	5	45	11	204	23	4	589
Ilulissat	530	2	13	26	146	263	140	175	85	814	27	45	2.268
Qeqertarsuaq	81	0	3	10	19	59	10	10	7	173	5	8	382
Uummannaq	393	1	0	24	43	130	11	51	12	360	17	7	1.050
Upernavik	357	0	0	30	51	133	8	33	15	403	6	8	1.042
Qaanaaq	18	0	0	11	6	41	3	11	14	132	3	4	243
Tasiilaq	41	0	0	20	85	144	43	78	10	530	17	16	984
Illoqqortoormiut	2	0	0	7	10	32	0	17	0	67	4	3	142
Nuna tamakkerlugu	3.548	128	235	392	1.872	3.045	806	2.583	1.500	9.895	865	591	25.461
Procentinut agguarneri													
Nuna tamakkerlugu	14	1	1	2	7	12	3	10	6	39	3	2	100
Killeq	7	0	2	1	7	10	3	13	8	38	5	3	100
Kangilleq	4	0	0	2	8	16	4	8	1	53	2	2	100

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Qaammammut pingaarnertut suliaqartinneqartut agguaqatigiissillugit

Nuna tamakkerlugu distriktinut allanut naleqqiullugu Killermi inuussutissarsiutit ilusiligaanerat annertuneruvoq. Tamatuma kingunerisaanik suliaasaqarfinni ataasiakkaani kommuninut allanut naleqqiullugu aningaasat nalingisa nikerarnerinut malussajavallaartoqanngilaq.

Killermi aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu pingaarnertut inuussutissarsiuteqartut amerlassutsimikkut nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinerup affaasa missaanniipput.

Namminersorlutik Oqartussat Nuummi pingaarnermik allaffeqarfeqaraluartut, Killermi pisortat allaffissorneranni sullissinerannilu pingaarnertut inuussutissarsiuteqartut qaammammut amerlassutsimikkut nuna tamaat isigalugu appasinnerulaarput.

Kangillermi pisortat allaffissorneranni sullissinerannilu pingaarnertut inuussutissarsiuteqartut 50 procentit sinnerlugit amerlassuseqarput.

Killermi Kangillermilu suliffeqarfiit amerlassusaanni annertussusaannilu ineriartorneq imatut isikkoqarpoq:

Sermersooq Killeq	Suliffeqarfiit katillugit, akissarsianut agguarlugit					Akissarsiat mio. kr.				
Akissarsiat	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
A. 00-10	75	64	68	66	63	0	0	0	0	0
B. 10-50	114	95	102	107	119	3	3	3	3	3
C. 50-100	92	100	118	111	131	7	7	8	8	9
D. 100-250	153	175	161	227	220	26	29	27	37	35
E. 250-500	133	124	156	176	195	46	43	54	60	68
F. 500-1.000	131	127	131	157	151	96	89	93	108	105
G. 1.000-5.000	189	206	210	213	225	410	429	453	472	490
H. 5.000-10.000	39	43	41	45	47	292	316	301	321	335
K. 10.000-t sinnerlugit	44	48	51	48	49	2.252	2.487	2.581	2.674	2.813
Sermersooq Killeq katillugit	970	982	1.038	1.150	1.200	3.131	3.403	3.520	3.682	3.859
Sermersooq Kangilleq akissarsianut	163	142	149	153	157	49	46	54	61	64

Najoqqutarisaaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Suliffeqarfiit amerlassusaat akissarsiallu akissarsiat amerlassusaannut agguarlugit

Erseqqissaatigineqassaaq akissarsiat amerlassusaat nuna tamakkerlugu innuttaasunut agguarneqarsimasinnaammata, suliffeqarfik ataaseq illoqarfinni arlalinni sullissisoqarsinnaammata.

Tassani takuneqarsinnaasut Killermi suliffeqarfiit 2009-mi 970-iusimallutik, 2013-imi 1.200-nngorsimapput. Suliffeqarfiit taakku akissarsianut akiligaat 3.131 mio. koruuniniit 3.859 koruuninut amerlisimapput. Killermi suliffeqarfiit ataatsimut isigalugit Kangillermi suliffeqarfinit anginerulaarput.

Kangillermi suliffeqarfiit 163-iniit 157-inut ikilismapput, kiisalu akissarsiat 49 mio. koruuniniit 64 mio. koruuninut amerlisimallutik.

5.2.5. Sulisinnaasut suliffissaaleqisullu

	18-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	
Nanortalik	24	78	88	84	60	71	114	99	76	55	750
Qaqortoq	47	182	154	149	126	127	257	243	164	116	1.565
Narsaq	16	83	81	66	49	62	136	127	116	57	796
Ivittuut	0	0	2	2	1	2	0	1	3	1	11
Paamiut	25	96	80	79	59	61	110	97	73	60	741
Nuuk	207	807	1.026	1.068	916	943	1.436	1.264	927	537	9.132
Ivanitsoq	33	164	131	167	128	136	242	237	164	105	1.506
Sisimiut	89	359	331	321	279	348	506	392	295	188	3.109
Kangaatsiaq	15	84	55	46	39	47	81	70	53	18	507
Aasiaat	61	161	152	129	111	162	241	187	145	89	1.436
Qasigiannugit	21	71	64	59	57	74	110	68	55	46	625
Iluissat	55	230	245	271	250	278	388	323	190	137	2.367
Qeqertarsuaq	6	39	34	30	28	42	73	62	44	24	384
Uummannaq	38	132	107	97	92	108	175	160	119	58	1.182
Upernavik	37	148	107	141	131	148	175	160	119	58	1.182
Qaanaaq	16	48	31	32	21	37	57	51	25	11	326
Tasiilaq	48	133	163	136	115	140	171	128	98	48	1.180
Illoqqortoormiut	5	17	35	15	23	8	28	29	17	5	182
Nuna tamakkerlugu	744	2.836	2.892	2.902	2.500	2.810	4.340	3.705	2.654	1.638	27.021
Killeq	232	903	1.108	1.149	976	1.006	1.546	1.362	1.003	598	9.884
Taakkunanga suliffissaaleqisut	40	103	93	73	48	59	120	106	68	38	748
Suliffissaaleqisut procentinngorlugit 17		11	8	6	5	6	8	8	7	6	8
Kangilleq	53	150	198	151	138	148	199	157	115	53	1.362
Taakkunanga suliffissaaleqisut	14	45	48	27	19	26	41	30	24	6	279
Suliffissaaleqisut procentinngorlugit 26		30	24	18	14	18	21	19	21	11	20

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Sulisinnaasut suliffissaaleqisullu

2013-imi Killermi inuit sulisinnaasut katillugit 9.884-iupput, taakkunanggalu 8 procentit suliffissaaleqisuupput.

18-it aamma 24-t akornanni ukiulinni suliffissaaleqineq annertunerpaavoq.

Killermi inuit sulisinnaasut katillugit 1.362-iupput, kisiannili suliffissaaleqisut 20 procentiullutik – 18-24-nik ukiulinni suliffissaaleqineq 25-30 procentiuvooq.

5.2.6. Pisortanit ikiorsiissutit

	-17 ár		18-29 ár		30-39 ár		40-49 ár		50-59 ár		60-64 ár		65+ ár		I alt	
	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK	Antal	Beløt000 DKK
Nanortalik	8	14	126	1.639	61	1.115	67	1.412	71	772			337	4.989		
Qaqortoq	8	46	197	2.986	94	1.956	108	2.708	124	2.177	8	157	539	10.029		
Narsaq			109	1.651	56	1.134	87	1.384	66	1.312	6	68	328	5.558		
Ivittuut																
Paamiut	7	25	148	1.888	80	1.608	84	1.531	92	1.409	6	7	417	6.468		
Nuuk	11	74	580	10.568	278	8.346	378	12.608	381	11.471	14	214	1.642	43.281		
Maniitsoq			142	1.793	103	1.642	97	1.811	78	1.369			425	6.626		
Sisimut	9	50	212	2.969	130	3.097	154	3.489	153	2.971	10	85	668	12.660		
Kangaatsiaq			131	1.043	56	850	51	828	38	591			278	3.315		
Aasiaat			141	1.795	79	1.671	108	1.586	101	1.548	6	38	436	6.641		
Qasigiannuit			78	863	37	473	50	590	33	327			202	2.273		
Ilulissat	6	51	231	3.514	159	3.481	156	2.961	134	1.957	6	8	692	11.971		
Qeqertarsuaq			62	626	32	553	30	508	30	428	8	27	162	2.142		
Uummannaq			147	1.607	81	1.373	112	1.535	92	977			437	5.514		
Upernavik			151	1.799	109	2.107	111	1.358	73	857			447	6.136		
Qaanaaq			95	1.708	41	1.042	68	1.016	45	384			253	4.164		
Tasiilaq			253	4.865	137	4.036	141	4.785	118	3.813			656	17.593		
Ittoqqortoormiit			44	827	17	689	15	539	11	357			89	2.418		
Kommunit avataanni																
Nuna tamakkerlugu	70	349	2.847	42.140	1.550	35.170	1.817	40.647	1.640	32.722	84	750	8.008	151.777		
Killeq	18	99	728	12.456	358	9.954	462	14.139	473	12.880	20	221	2.059	49.749		
Ikiorsiissutit agguaqatigiissillugit		6		17		28		31		27		11		24		
Kangilleq	0	0	297	5.692	154	4.725	156	5.324	129	4.170	0	0	745	20.011		
Ikiorsiissutit agguaqatigiissillugit		0		19		31		34		32		0		27		

Najoqqutarisaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik – Pisortanit ikiorsiissutininik pisartagaqartut

2013-imi Killermi inuit 2.059-it pisortanit ikiorsiissutininik pisartagaqarput (immikkut CPR-normullit)

Taakku pisortanit ikiorsiissutininik katillugit 50 mio. koruuninik pissarsisimapput, tassalu agguaqatigiissillugu 24 t. koruunit missaanni.

Kangillermi inuit 745-t pisortanit ikiorsiissutininik pisartagaqartut 20 mio. koruunit missaannik pissarsisimapput, tassalu tiguisoq ataaseq 27 t. koruunit missaannik pissarsisimalluni.

Taakku saniatigut siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersiutillit, utoqqalinersiallit il.il. ikiorserneqartarput.

5.3. Eqikkaaneq

Kommuneqarfik Sermersooq Killermi sinaakkutissatut atugassarititaasut kommunip avinneqarnerani annertunerusumik sunniuteqarfigineqassanngillat. Kommuni suli nunatsinni kommunit annersarissavaat, sinaakkutissatut atugassarititaasunik kommunip ineriartornerata ingerlaannarnissaannut tunngavissaqartoq - tassungalugu ilanngullugu suliffeqarfinnik sulisunillu piginnaaneqartunik pileritsatsitsinissaq eqqarsaatigineqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq Kangilleq sinaakktissatut atugassarititaasut eqqarsaatigalugit unamillernarnerusumik inississaaq, qimagullutik nuuttartut ingerlaannarsinnaallutik. Kommunimi ineriartortitsiniarluni, taamatullu aningaasaqarnerup imminut nammassinnaanera anguniarlugu ilinniartitaanikkut taamatullu inuussutissarsiornikkut annertuumik suliniuteqarnissaq pisariaqartussaavoq. Kommuni aalisarnermi takornariaqarnermilu nikerartoqarneranut malussajatorujussuussaaq.

6. Misissueqqissaarnerup inerneru

Misissueqqissaarnerup imatut immikkoortulerlugu ingerlanneqarpoq:

- Iseritatigut tunngavissat naatsorsorneqassapput, isertitaqarfiusut suunerinut, ajornanngippallu isertitaqarfiusut kommunip ilusaanut nutaamut naleqqiullugu sumi najugaqarnerannut agguarlugit.
 - Kommuneqarfik Sermersuumi aamma Qaasuitsup Kommuniani maanna aningaasartuutaasartut naatsorsorneqassapput, ukununga agguarlugit:
 - Politikkikkut allaffissornermilu aqutsisunut, kiisalu qitiusumik allaffeqarfimmut aningaasartuutit.
 - Suliassaqarfiit ingerlanneqarnerinut aningaasartuutit, akissarsianut ingerlatsinernullu allanut agguarlugit.
 - IT atorlugu sullississutinut, kiffartuussinernut ingerlatsinernut, il.il. (hardware pinnagu) aningaasartuutinut immikkut ittumik naatsorsukkat, taakkunungalu akinik aalajangersaaneq (aalajangersimasumik atuisuuneq, akuersissutit il.il.).
 - Pigisanik akiligassanillu naatsorsuineq, taakkununga pigisat atoriaannaat, akiitsut pissarsiassallu ilanngullugit.
 - Matuma siuliani taaneqartut kommunit ilusaannut naleqqiullugit aningaasartuutit akilernissaat, pigisat akiligassallu inissinniarneqassapput.
-
- Kommunit marlunnut nutaanut avinneqarnerinut pilersitsinermullu atatillugu aningaasartuutit missiliorneqassapput (nuussinermut aningaasartuutit)

6.1. Isummersornerit aallarniutaasut

Qaasuitsup Kommuniani kommunip kommuninut nutaanut pingasunut angeqqatigiipajaanut agguarneqarnissaa eqqarsaatigineqartoq, Kommuneqarfik Sermersuumi kommunimut angisuumut ataatsimut mikisumullu ataatsimut avitsinissaq eqqarsaatigineqarpoq.

Taamaattumik teknikki eqqarsaatigalugu Sermersooq Kangilliup maanna kommuniusumit avinneqarnissaanut taarsiullugu maanna Kommuneqarfik Sermersuujusumit avissaartinneqarnissaa annertunerusumik siunnerfigineqarpoq.

Taamatut siunnerfeqarnermi aningaasartuutit, isertitat, pigisat akiitsullu, Sermersooq Kangillermut tutsinneqarsinnaasut – kommunip sumiiffimmut toqqaannartumik nalunaarsorsinnaasai imaluunniit innuttaasut amerlassusaat malillugit aningaasartuutit agguarneqangitsut agguarnerisigut – Kommuneqarfik Sermersuumit peerneqarput. Tamatuma kingorna naatsorsuutit immikkoortinneqartut kommunimi namminersortumi nutaami tunngaviliissappata qanoq iliortoqarnissaa naliliiffigineqarpoq.

Tassalu Kommuneqarfik Sermersuup naliliinera malillugu Nuummi qitiusumik allaffeqarfimmi pisortat sulisullu pisariaqartinneqartut Sermersooq Kangilliup immikkoortinneqarnerannit annikitsuaraannarmik sunniuteqarfigineqassapput.

Tassalu Nuummi qitiusumik allaffeqarfiup maanna atuuttup ingerlaannarnissaa tunngavigineqarpoq, tamatumalu kingunerisaanik Tasiilami qitiusumik allaffeqarfimmik nutaamik ineriartortitsisoqassaaq.

Pigisat naliliit akiitsullu kommunit marluk nutaat akornanni agguarneqassapput. Agguarneqarsinnaanngitsut Sermersooq Killermiiginnassapput, Sermersooq Kangillermut aningaasaqarnikkut taarsiisoqassalluni.

Misissueqqissaarnermi Sermersooq Killermi kommunalbestyrelsimut ilaasortat 15-iunissaat aamma Sermersooq Kangillermi kommunalbestyrelsimut ilaasortat 15-iunissaat tunngavigineqarpoq – tassalu najoqqutassiaq, Kommuneqarfik Sermersuup kommunimi apersuereernerminni inissitersimasaa malillugu. Kommunip avinneqarnerani kommunalbestyrelsimi ilaasortat amerlinissaat ikilinissaalluunniit toqqarneqassappat, tamanna soorunami kommunit nutaat pilersinneqarnerini ingerlanneqarnerinilu aningaasartuutinut sunniuteqassaaq.

Kommuneqarfik Sermersuumi uku maannarpiaq suli isummerfigineqangillat:

- Avitsinissaq kissaatiginarnersoq
- Ikaarsaarnermi ataatsimiititaliamik pilersitsisoqassanersoq, taassumalu katitigaanissaa suliassanullu piginnaatitaaffilerneqarnissaa
- Kommuni avinneqassappat tamatumunnga piffissaliussassat.

6.1.1. Suliniutit ingerlasut

Kommuneqarfik Sermersuumi suliniummik nutaamik, kommunip aqqissuussaananik ingerlanneqarneranillu allannguisussatut naatsorsuutigineqartumik atuutsitsilerniarluni sulileruttorpoq.

2014-imi annertusisamik nakkutigineqarnerup kingunerisaanik – aamma kommunip nunatsinni kommunit akornanni isumalluutiniq agguaaqqittarnermi akiliutissaanut piumasaqaatit annertusinerisa kingunerisaanik – kommunip ingerlanneqarneranik pitsanngorsaaniarluni suliniutiniq ingerlatsisoqareerpoq.

Suliniutit taakku ingerlaannassasut kommuni ilisimatitsivoq, taamaattumillu avitsisoqassappat tamatuma tungaanut kommunip aningaasaqarnerani allannguutissat annikigisassaangitsut naatsorsuutigineqartariaqarput.

Tamanna pissutigalugu 2018-imi kommunip avinneqarnissaa piviusunngussappat, missingersuutit taakkulu agguarneqarneri sukumiisumik misissorneqartariaqarput.

6.2. Missingersuutit - paasinarsaaneq

Ataatsimut isigalugu misissuinermi Kommuneqarfik Sermersuup avinneqarnissaanut atatillugu makku takutinneqarput:

	Sermersooq	2014-imi ingerlatsinermt agguakkat				Missingersuutit iluarsisut		Katill. Sunniutissat katill.
	31.12.2014	Sermersooq	Kilbarmersooq	Kang.	I all	Sermersooq Kill.	Sermersooq Kang.	
80 – Nammineerluni isertitanut akileraarutit	-1.041.827.046							
81 – Ingerlatseqatigiffiit akileraarutaat	-104.837.685							
83 – Tamanut tapiissutit nalimmassaanerillu	-453.194.000							
86 – Isertitat allat	-5.638.603	-5.697.122	58.519	-5.638.603	-5.697.122	58.519	-5.638.603	0
Aningaasaliinerit	-37.301.622	-31.518.800	-5.782.821	-37.301.622	-31.518.800	-5.782.821	-37.301.622	0
88 – Nalikiillinerit	8.071.885	6.820.511	1.251.374	8.071.885	6.820.511	1.251.374	8.071.885	0
Isertitat	-1.634.727.070	-30.395.411	-4.472.929	-34.868.339	-30.395.411	-4.472.929	-34.868.339	0
10 – Qinikkanut aningaasartuutit	9.501.187	6.908.052	2.593.135	9.501.187	7.408.052	7.593.135	15.001.187	5.500.000
11 – Kommunimi ingerlatsineq	177.062.790	151.439.015	25.623.775	177.062.790	163.339.015	30.623.775	193.962.790	16.900.000
12 – Kantiinanik ingerlatsineq	1.046.995	836.015	210.980	1.046.995	836.015	210.980	1.046.995	0
13 – IT	25.493.658	21.555.777	3.937.880	25.493.658	21.555.777	3.937.880	25.493.658	0
18 – Sulliasaqaarfiiit akimorlugit suliat	29.979.700	24.130.127	5.849.574	29.979.700	24.130.127	5.849.574	29.979.700	0
20 – Aqqusernit, ikaartarfiiit, majuartarfiiit sanaartukkallu il.il.	18.557.469	14.170.401	4.387.069	18.557.469	14.170.401	4.387.069	18.557.469	0
21 – Sallineq, aputaajaaneq ilangullugu	22.118.498	17.316.998	4.801.500	22.118.498	17.316.998	4.801.500	22.118.498	0
22 – Pisuussutit uumassullit	754.075	397.255	356.820	754.075	397.255	356.820	754.075	0
23 – Kommunip sulliffeqarfii assiginnigutit	6.465.695	6.136.864	328.831	6.465.695	6.136.864	328.831	6.465.695	0
24 – Illut inuusutissarsiutit ingerlataqaarfiiit	-1.232.429	-1.149.843	-82.586	-1.232.429	-1.149.843	-82.586	-1.232.429	0
25 – Qatserisartaqarneq	10.635.812	7.382.775	3.253.036	10.635.812	7.382.775	3.253.036	10.635.812	0
27 – Teknikkikkut sulliffeqarfiiit allat	-3.944.639	-4.751.665	807.027	-3.944.639	-4.751.665	807.027	-3.944.639	0
34 – Sulliffisaqartitsiniarluni suliniutit	12.960.352	10.988.160	1.972.192	12.960.352	10.988.160	1.972.192	12.960.352	0
35 – Piginnaangorsaaqinnee	2.362.306	1.666.862	695.444	2.362.306	1.666.862	695.444	2.362.306	0
37 – Kommunip inuusutissarsiutit suliait	13.740.847	13.740.847	0	13.740.847	13.740.847	0	13.740.847	0
38 – Pileersarfiiit aamma Sulliffeqarnermi tapiissutit	22.013.476	16.858.226	5.155.250	22.013.476	16.858.226	5.155.250	22.013.476	0
40 – Ulluunerani paaqqinnittarfii akeqanngitsumik inissaqartitsineq	847.574	746.835	100.739	847.574	746.835	100.739	847.574	0
41 – Meeqanaut inuusuttunullu ikorsiissutit	182.653.554	129.091.669	53.561.885	182.653.554	129.091.669	53.561.885	182.653.554	0
43 – Siusinaartumik sulisinaajunnaarnerisutit	34.655.563	27.176.558	7.479.004	34.655.563	27.176.558	7.479.004	34.655.563	0
44 – Akilersuutit	10.205.379	8.623.253	1.582.127	10.205.379	8.623.253	1.582.127	10.205.379	0
45 – Pisortanit ikorsiissutit	75.324.994	52.656.689	22.668.305	75.324.994	52.656.689	22.668.305	75.324.994	0
46 – Isumaginninnermi ikorsiissutit allat	19.997.969	17.889.209	2.108.760	19.997.969	17.889.209	2.108.760	19.997.969	0
47 – Utoqqarnik isumaginninneq	94.117.917	79.995.689	14.122.228	94.117.917	79.995.689	14.122.228	94.117.917	0
48 – Innarluutilinnik sullissineq	143.736.130	135.517.122	8.219.008	143.736.130	135.517.122	8.219.008	143.736.130	0
49 – Isumaginninnermi aningaasartuutit allat	4.907.600	3.367.918	1.539.682	4.907.600	3.367.918	1.539.682	4.907.600	0
50 – Meeqanik inuusuttunullu ulluunerani paaqqinninneq	135.068.641	120.434.514	14.634.126	135.068.641	120.434.514	14.634.126	135.068.641	0
51 – Atuafeqarneq	282.507.212	214.102.028	68.405.184	282.507.212	214.102.028	68.405.184	282.507.212	0
53 – Sunngiffimmi sammisaqartitsineq	58.432.339	48.091.135	10.341.204	58.432.339	48.091.135	10.341.204	58.432.339	0
55 – Atuakkanik atomiartarfeqarneq	358.988	129.600	229.388	358.988	129.600	229.388	358.988	0
56 – Katersugaasiviit	2.519.727	1.889.847	629.880	2.519.727	1.889.847	629.880	2.519.727	0
59 – Sunngiffimmi sammisaqartitsinermt kulturikkullu suliaqarnermi tapiissutit	30.163.518	28.177.715	1.985.802	30.163.518	28.177.715	1.985.802	30.163.518	0
66 – Eqqaavilerineq il.il.	3.911.015	-1.652.825	5.563.840	3.911.015	-1.652.825	5.563.840	3.911.015	0
68 – Pilersunermit suliat allat	9.635.046	8.346.732	1.288.314	9.635.046	8.346.732	1.288.314	9.635.046	0
Ingerlatsinermt aningaasartuutit	1.436.558.959	1.162.209.556	274.349.403	1.436.558.959	1.174.609.556	284.349.403	1.458.958.959	22.400.000
Sanaartornermt aningaasartuutit	169.461.872	123.025.019	46.436.853	169.461.872	123.025.019	46.436.853	169.461.872	0
Inernerit ilanngaaereerlugit	-28.706.240	1.254.839.164	316.313.327	1.571.152.491	1.267.239.164	326.313.327	1.593.552.491	22.400.000

Najoqqutarisaq: Deloitte-p paasisutissanik misissueqqissaarnera

Matuma kinguliani kommunini nutaani marluusuni immikkut missingersuutit qanoq isikkoqassanersut misissorparput – taakunngalu pingaartumik avitsisoqassappat isertitatigut tunngavissut allaffissormemilu aningaasartuutit qanoq sunnerneqassanersut ilaatinneqarput.

6.3. Isertitanut tunngavissut

2014-imi naatsorsuutit kisitsisit piviusunngortut	Kujalleq	Qaasutsup	Qeqqata	Sermersooq	Sermersooq		
					Katillugit	Killeq	Kar
80 Nammineerluni isertitanut akileraarutit	-210.071.505	-494.687.265	-312.496.474	-1.042.000.000	2.059.255.245		
81 Ingerlatseqatigiffiit akileraarutaat	-1.714.893	-7.744.190	-6.853.784	-104.837.685	-121.150.552		
83 Tamanut tapiissutit nalimmassaanerillu	-286.273.000	-704.316.917	-333.620.000	-453.194.000	-1.777.403.917		
Katillugit	-498.059.393	1.206.748.373	-652.970.253	-1.600.031.685	53.957.809.714		
Innuttaasumut ataatsimut akileraarutit, tapiissutit nalimmassaaneerillu	70.206	-69.791	-69.200	-71.957	-70.611		

Kommuneqarfik Sermersuup kommuninut minnermt marlunnt avinneqarnissaata aalajangiunneqarneranut

atatillugu, kommunini nutaani immikkut isertitatigut tunngaviusut qanoq isikkoqarnissaannik misissuinissaq pingaaruteqarpoq.

Kommunit isertitaannut uku tunngaviupput:

- Inuit isertitaannit akileraarutit
- Ataatsimoortumik tapiissutit
- Kommunit akornanni nalimmassaaneq

Aallarniutigalugu erseqqissaatigineqassaaq, kommunini nutaani akileraarutitut tunngaviusut, nalimmassaaneerit tapiissutillu annertuumik nalorninartoqartinneqarmata – taamaattumillu matumani taamaallaat kommunini nutaani isertitatigut tunngaviusussat naliliiffigineqarallarput.

Avitsinissaq aalajangiunneqassappat, kommunini isertitanut tunngaviusut naatsorsoqqinneqassapput.

6.3.1. Akileraarutit

2015-imi akileraarutitut missiliuinerit akileraarutitut tunngavissatut naatsorsuutigineqartut mianersortumik tunngavigineqarput – missiliuinerit, aammattaaq 2015-imi kommunini inuit akileraarutaasa akilernerqarallarnertitut tunngavigineqartut. 2014-imi inuit akileraarutaat inaarutaasut aatsaat 2015-imi aggustimi naatsorsorneqassapput, tamatumalu kingunerisaanik 2016-imi nammineerluni akileraarutissat iluarsineqassapput.

Inuit akileraarutaat akileraarutaasussanit killilinnit akileraarutitaqangitsumik naatsorsorneqarput – akileraarutitigut pissarsiassat, ukiumut 230 mio. koruunit missaannik amerlassuseqartut, taakkunanngalu ilanngaattissat Sermersuumut tuttussatut naatsorsuutigineqartut.

6.3.1.1. Inuit akileraarutaat

Inuit akissarsiaminnit akileraarutaannut ilaatigut innuttaasut katitigaanerit – tassungalu ilanngullugu ilinniartitaanerup qaffasissusia – aammalu inuussutissarsiutit akulikissusiat apeqqutaapput.

Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasunik missiliuinerani tikkuarneqarpoq, innuttaasut ineriartornerat ataatsimut isigalugu appariartortoq, tamannalu kommunip siunissami inuit akileraarutaannit isertitassaanut sunniuteqarnerlussaaq.

Kommuni avinneqassappat avinneqassanngippalluunniit tamanna pisussaavoq.

Kisiannili Kommuneqarfik Sermersooq-mi ukiuni arlalinni innuttaasut amerliartornerinik misigisaqartarpoq. Tamatuma avinnerani takutinneqarpoq, Killermi innuttaasut amerliartupiloorsimasut, kiisalu Kangillermi innuttaasut ikiliartorlutik.

Taamatut ineriartornerup ingerlaannarnissaa naatsorsuutigineqarpoq – naak ineriartornerup sukkassusissaa eqqoriaruminaakkaluartoq.

Tabelimi ataaniittumi **nalimmassaanissaq sioqqullugu** inuit akileraarutaannit isertitassatut naatsorsuutigisat takutinneqarput.

Kommuni	Inuit akileraarutaannit isertitat
Kommuneqarfik Sermersooq	- 936.517.134
Avitsinermi imatut agguarneqassapput:	
Killeq	- 869.221.517
Kangilleq	- 67.295.617

Najoqqutarisaaq: Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsugai – Nalimmassaanissaq sioqqullugu inuit akileraarutaat, 2015

Erseqqissaatigineqassaaq, 2014-imi nalimmassaanissaq sioqqullugu inuit akileraarutaannit pissarsiat 982 mio. koruunit missaanniimmata.

Kommuneqarfik Sermersuumi naatsorsuinermi, kommuni avinneqassappat sunniutissanik naliliinermut tungavigineqartuni inuit akileraarutaat nalimmassaanissaq sioqqullugu 936 mio. koruuninut missiliorneqarput.

2014-imi akiliutaagallartut 982 mio. koruuniupput aammalu 2015-imi 988 mio. koruunit missaanniillutik. Assigiinngissutit 50 mio. koruunerpiaasut ilaatigut killilimmik akileraartussaataaermit akileraarutininik agguagaanngitsunik matuma siuliani taaneqartunik peqquteqarput.

Akileraarutinilli iluanaarutit amerlaneruppata, tamanna aamma nalimmassaanermik aqqissussinermut amerlanerusunik akiluteqarnermik kinguneqartussaavoq.

6.3.1.2. Iluanaarutininut akileraarutit

Iluanaarutininut akileraarusiisarnermut suliffeqarfiit amerlassusaat, taakku isertitaat iluanaarutinillu agguagarsisarnermut politikki apeqquutaasarpot.

Akileraarnermut Aqutsisoqarfiup Kommuneqarfik Sermersuumi 2015-imi iluanaarutininut akileraarutit nalimmassaanissaq sioqqullugu matuma kinguliani naatsorsorpai.

Kommuni	Iluanaarutinit akileraarutinit isertitat
Kommuneqarfik Sermersooq	- 52.737.041
Avitsinermi imatut agguarneqassapput:	
Killeq	-52.737.041
Kangilleq	-

Najoqqutarisaq: Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsugai – Nalimmassaanissaq SIOQQULLUGU iluanaarutinit akileraarutit, 2015

Erseqqissaatigineqassaaq, 2014-imi nalimmassaanissaq sioqqullugu iluanaarutinit akileraarutinit pissarsiat 44 mio. koruunit missaanniimmata.

6.3.1.3. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannut taamatutaaq suliffeqarfiit sumiiffimmi angerlarsimaffeqartutut nalunaarsorsimasut amerlassusaat – kiisalu taakku isertitaat – apequtaasarput.

Akileraarnermut Aqutsisoqarfiup Kommuneqarfik Sermersuumi 2015-imi ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat nalimmassaanissaq sioqqullugu matuma kinguliani naatsorsorpai.

Kommuni	Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannit isertitat
Kommuneqarfik Sermersooq	- 63.154.674
Avitsinermi imatut agguarneqassapput:	
Killeq	- 62.917.343
Kangilleq	- 237.331

Najoqqutarisaq: Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsugai – Nalimmassaanissaq SIOQQULLUGU ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, 2015

2015-imi ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 63 mio. koruunit missaannut missiliorneqarput. Mianersortorujussuarmik naliliisoqarpoq, ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa 2014-imi amerlassuserisat

inorlugit amerlassuseqarnissaat ilimagineqanngimmat, nalimmassaanissarlu soqqullugu kommunip taakkununga akiliutai 106 mio. koruuniupput.

6.3.2. Nalimmassaaneq

Kommunit akornanni nalimmassaanermi kommunit isertitaasa assigiinngissutaat nalimmassarneqartussaapput, kiisalu ataatsimoortumik tapiissutit kommunit aningaasartuutaasa assigiinngissutaannut nalimmassaataasussaallutik.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfimmit Kommuneqarfik Sermersooq avinneqassappat nalimmassaanermut sunniutissat naatsorsorneqarput.

Taamaattumik nalimmassaanissamut najoqqutassaq nutaaq akuerineqarpat, nalimmassaanerup sunniutissaasa naatsorsoqqinneqarnissaat pisariaqartussaavoq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutitigut isertitanik immikkut nalunaarsuisarnermik, naatsorsuinermit atorineqartussamik inniminniivoq.

Erseqqissaatigineqassaaq, naatsorsuinerit nalorninartortaqaarmata, nalimmassaassutaasartut aalajangersimasumik amerlassuseqarneq ajormata, kisiannili inunnut, ingerlatseqatigiiffinnut iluanaarutinullu akileraarutinit pissarsiassat ineriartortarnerat apeqqutaallutik amerliartortarlutik.

Tassalu maannarpiaq takuneqarsinnaasut, kommunip avinneqarnerani nalimmassaanermut sunniutissanik takutitsisut kisimik tunngavigneqarsinnaapput.

Kiisalu naatsorsuineri 2015-ip tunngavigneqarmat, kiisalu ingerlatsinermit sanaartornermullu aningaasartuutit nassuarneqarnerinut 2014-imi naatsorsuutini kisitsisit atorineqarmata eqqarsaatigineqassaaq.

Kisiannili naliliineq malillugu ukiumiit ukiumut nalimmassaanermi aningaasat nikerangaanngillat, taamaattumillu kisitsisit imminnut assersuunneqarsinnaapput.

Naatsorsukkat, nalimmassaasarnermut najoqqutassaq 90/115 aallaavigalugu suliarineqartut takutippaat, Kommuneqarfik Sermersuumi kommunip ilusaata allanngortinneqarnera kommuninut tunngatillugu ataatsimut nalimmassaasarnermut imatut sunniuteqassasoq.

Kommuni	Nalimmassaaneq, maanna kommunip ilusaani	Nalimmassaaneq, kommunip ilusaani nutaami
----------------	---	--

Kommuneqarfik Sermersooq	- 28.253.000	
Killeq		60.381.000
Kangilleq		- 79.094.000
Qaasuitsup Kommunia	- 257.804.000	- 257.804.000
Qeqqata Kommunia	- 98.047.000	- 100.528.000
Kommune Kujalleq	- 106.255.000	- 103.974.000
Katillugit	- 490.359.000	- 490.359.000

Najoqqutarisaq: Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsugai – 2015-imi kisitsisit tunngavigalugit najoqqutassaq 90/115 malillugu nalimmassaaneq

Uingasumik allassimasut nalimmassaanermit najoqqutassaq nutaaq akuerineqarpat naatsorsoqqitassaapput.

2015-imi nalimmassaanissamut naatsorsukkani 2015-imi inuit akileraarutissaattut missiliukkat – aamma 2013-imi ingerlatseqatigiiffinit iluanaarutinillu akileraarutit akilerneqartut tunngavigineqarput. Ingerlatseqatigiiffinit iluanaarutinillu akileraarutit akileraarutinik nalimmassaanermit, ukiuni marlunnik kingulliutinneqartartumut ilaatinneqarput. Tassalu 2014-imi ingerlatseqatigiiffinit iluanaarutinillu akileraarutit aatsaat 2016-imi nalimmassaanissamut naatsorsukkanut ilaatinneqassapput.

Tamanna soorunami siullermik pingaarnertullu aatsaat iluanaarutit amerlinerini ikilineriniluunniit sunniuteqartussaavoq.

Kiisalu erseqqissaatigineqassaaq, naatsorsukkani taamaallaat Kommuneqarfik Sermersuup avinneqarnissaa pineqarmat – tamatum peqatigisaanik Qaasuitsup Kommuniata aggorneqarnissaa pineqarani.

6.3.3. Tapiissutit

Tapiissutit tassaapput Namminersorlutik Oqartussanit ataatsimoortumik tapiissutit.

Ataatsimoortumik tapiissutit tunngavissat arlallit, ataatsimoorlutik kommunit ataasiakkaat ataatsimoortumik tapiissutinit pissarsiassaannut iluarsiiiffiusut malillugit agguarneqartarput.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit kommuni avinneqassappat ataatsimoortumik tapiissutinik agguasaarnermut sunniutissat naatsorsorneqarput.

Erseqqissaatigineqassaaq, taamatut ataatsimoortumik tapiissutit allatut agguarneqarsinnaanerit takutinniarlugu piviusuusaartitsinerup suliarineqarnera unammillernartortaqarmat.

Agguaanermi immikkoortut ilaasa agguaanissamut najoqqutassat, kommunit maanna sisamaasut malillugit naatsorsorneqarsimasut malillugit agguarneqarnerat tamatumunnga peqqutaavoq.

Ataatsimoortumik tapiissutinik agguaanerpiaq "ataatsimoortumik tapiissutitut najoqqutassamik" taaneqartoq malillugu suliaavoq, tassanilu kommunit ataasiakkaat pissarsiassaat pilersuinermi nammagassat (meeqqat, inuusuttut utoqqaallu amerlassusaat) malillugit aalajangerneqartarput.

Naatsorsukkat sinnerini 2015-imi ataatsimoortumik tapiissutitut tunniunneqartut, aammalu innuttaasunut ataasiakkaanut agguarneqartut tunngavigineqarput. Sermersuumi 2015-imi agguaqitassanut akiliutit 45 mio. koruuniupput, taakkunungali tamarmiusunut Killeq nammattuavoq.

Tamanna nalornitsivoq – tassami assersuutigalugu innarluutilinnik suliaqarfik innarluutillit amerlassusaat malillugit agguaaffigineqartariaqarpoq, taamatullu assersuutigalugu 2016-imi kommunit akornanni agguaaqqinnermi 90 mio. koruunit ilanngunneqarsimanerat eqqarsaatigineqarsimanngilaq.

Kisiannili naliliineq malillugu avitsinermi sunniutissanut pitsaanerpaamik takussutissiisoqarpoq.

Kommuni	Avitsinissaq sioqqullugu	Avitsereernermi
Kommuneqarfik Sermersooq	- 406.381.000	
Killeq		- 315.188.629
Kangilleq		- 93.441.371
Qaasuitsup Kommunia	- 451.291.000	- 450.130.000
Qeqqata Kommunia	- 237.193.000	- 236.494.000
Kommune Kujalleq	- 198.780.000	- 198.291.000
Katillugit	- 1.293.645.000	- 1.293.645.000*

Najoqqutarisaaq: Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup naatsorsugai

*Nassuiaat: Kisitsisit akunnaallisakkat atorneqarput.

Erseqqissaatigineqassaaq, naatsorsukkani taamaallaat Kommuneqarfik Sermersuup avinneqarnissaa pineqarmat – tamatuma peqatigisaanik Qaasuitsup Kommuniata aggorneqarnissaa pineqarani.

6.3.3.1. Isertitanut tunngaviusut

Isertitassanut tunngaviusut tamarmiusut tassaapput inuit akissarsiaannit akileraarutit, iluanaarutitut akileraarutit aamma ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit, taakkuninnga nalimmassaanermut kiisalu Namminersorlutik Oqartussanit tapiissutitut aammalu kommunit akornanni immikkut ittumik agguaaqqinneq, 2014-imiit 2017-imut atuuttoq iluarsissutigalugit.

2018 aallarnerfigalugu nalimmassaanermut aaqjissuussinermik nutaamik atuuttoqalernissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamaalillunilu kommunini ataasiakkaani isertitanut tunngaviusut allannguuteqarsinnaapput – agguaasoqarsimappat agguaasoqarsimangippalluunniit.

Akileraarnermut Aqutsisoqarfimmit aamma Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit paasissutissat pissarsiarineqartut tunngavigalugit, Kommuneqarfik Sermersuumi 2015-imut kisitsisit imatut naatsorsorneqarput:

	Killeq	Kangilleq
Inuit isertitaannit akileraarutit	-869.221.517	- 67.295.617
Iluanaarutitut akileraarutit	-52.737.041	-
Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit	- 62.917.343	- 237.331
Ataatsimoortumik tapiissutit	- 315.188.629	- 93.441.371
Nalimmassaaneq	60.381.000	- 79.094.000
Isertitat katillugit	- 1.239.683.530	- 240.068.319
Innuttaasut amerlassusaat	18.853	3.464
Isertitat tamarmiusut innuttaasunut agguarlugit	65.755	69.303

Najoqqutarisaq: Kommunit naatsorsuutaat, Akileraarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsugai

Tabelimi matuma kingulianiittumi maanna Kommuneqarfik Sermersuumi aammalu kommunini nutaani marluusuni isertitat assigiinngissutaat takutinneqarput.

	Sermersooq	Kommunit nutaat	Nikingassut
Inuit isertitaannit akileraarutit	- 936.517.134	- 936.517.134	0
Iluanaarutinut akileraarutit	- 52.737.041	- 52.737.041	0
Ingerlatseqatigiif finnut akileraarutit	- 63.154.674	- 63.154.674	0
Ataatsimoortumi k tapiissutit	- 406.381.000	- 408.630.000	-2.249.000
Nalimmassaane q	- 28.253.000	- 18.713.000	9.540.000
Isertitat katillugit	- 1.487.042.849	- 1.479.751.849	7.291.000

Najoqqutarisaaq: Kommunit naatsorsuutaat, Akileraarnermut Aqutsisoqarfiup aamma Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup naatsorsugaat

Takuneqarsinnaasutut 2015-imi akileraarutinit isertitassatut missiliorneqartut kommunit 2015-imi isertitanut tunngavissatut naatsorsuutigisaannut naleqqiullutik ikinaagaasimassagunarput.

Ataatsimulli isigalugu isertitanut tunngaviusut avitsinermit isertitanut tunngaviusut qanoq allangornissannut takussutissiorinissamat illersorneqarsinnaasumik missiliorneqarsimasutut isikkoqarput.

Kommuni avinneqassappat sunniutissanik missiliuinermit, isertitanut tunngaviusut kommunitoqqani akornanni agguagaanerisa nikingaatsiarnissaat naatsorsuutigineqanngilaq.

Kisiannili Kommuneqarfik Sermersuup avinneqarnerani, immikkoortuni isertitanut tunngaviusut taakkulu Killiup Kangilliullu akornanni agguarneqarnerat annikinngitsumik allannguuteqassaaq. Tamatumunnga ilaatigut Killiup Kangilliullu akornanni isertitat assigiinnginnerat, aammalu pilersuinermit nammagassat assigiinnginnerat peqqutaapput. Tassalu Killeq nalimmassaasarnermit aqqissuussinermit 60 mio. koruunerpiantik akiliissaaq, kiisalu Kangilleq 79 mio. koruunerpiantik pissarsissalluni.

Tamatuma saniatigut soorunami kommuni avinneqassappat matuma siuliani taaneqartut qanoq piffissalersorneqarnissaat/iluarsiivigineqarnissaat pillugu sukumiisumik isumaqatigiinnissaq pingaaruteqarpoq.

6.4. Aningaasaliinermut naatsorsuutit

2014-imi anguneqartunut naatsorsuutit kisitsisitaat	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	Sermersooq		
					Katillugit	Killeq	Kar
85 Erniat, aningaasaatinut iluanaarutit kiisalu aningaasat naalunnaatissarsiaallu	1.881.441	-37.301.622	-67.742.035	-31.518.800	-5.782.822		
Innuttaasumut ataatsimut erniat, aningaasaatinut iluanaarutit il.	1.128	-611	-1.259	-1.678	-1.209	-1.681	-1.657

Najoqqutarisaq: KOMLIS-ip aamma Deloitte-p paasissutissanik misissueqqissaamera

Aningaasaliinermut naatsorsuutit inissiani attartortittakkani aningaasaatinut iluanaarutit, kommunit ingerlatseqatigiiffiit iluanaarutit aamma ernianut isertitat aningaasartuutillu ilaapput.

Ingerlatseqatigiiffiit Iserit A/S, Nuuk Imeq A/S aamma Nuuk Bussii A/S siunissami Killermi 100 procentimik pigineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu taakkunanga iluanaarutissaasinnaasut Killermut tuttassapput, kiisalu Kangillermi inissiani attartortittakkani aningaasaatinut iluanaarutit Kangillermut tuttassallutik.

6.5. Isertitat allat

2014-imi anguneqartunut naatsorsuutit kisitsisitaat angunnaatissarsiaallu	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	Sermersooq		
					Katillugit	Killeq	Kar
86 Isertitat allat	-1.267.249	-2.289.901	-7.840.658	-5.638.608	-17.036.410	-5.697.122	58.519
88 Nalikilliliinerit	635.055	1.463.172	1.416.150	8.071.885	11.586.262	6.820.511	1.251.374
Katillugit	-632.194	-826.729	-6.424.508	2.433.282	-5.450.148	1.123.390	1.309.893
Innuttaasumut ataatsimut isertitat allat	-89	-48	-681	109	-97	60	375

Najoqqutarisaq: KOMLIS-ip aamma Deloitte-p paasissutissanik misissueqqissaamera

Isertitanut allanut ilaatigut sanaartorfissagissaanermi il.il. – pingaartumik Nuummi (taamaallunilu Killermi) – isertitat pineqarput.

Taamatutaaq nalikilliliinerit aamma Killermi innuttaasunit pissarsiaasanut tunngasuupput.

6.6. Ingerlatsinermi aningaasartuutit

Ingerlatsinermi aningaasartuutit ataatsimut isigalugit 27 mio. koruunit missaannik amerlissapput.

6.6.1. Politikkikkut aqutsisunut aningaasartuutit (HA10)

2014-imi anguneqartunut naatsorsuutit kisitsisitaat	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	Sermersooq		
					Katillugit	Killeq	Kar
Kommunalbestyrelsimi ilasortat	15	21	15	19	70	15	15
10 Qinikkanut aningaasartuutit	7.998.483	14.047.526	7.517.384	9.501.187	39.064.580	7.408.052	7.593.135
Kommunalbestyrelsimut ilaasortamut ataatsimut aningaasartuutit	506.231	888.900	501.159	500.062	558.065	493.870	506.209

Najoqqutarisaq: KOMLIS-ip aamma Deloitte-p paasissutissanik misissueqqissaarnera

Kommuneqarfik Sermersooq 2014-imi Immikkoortumi pingaarnermi 10-mi 9,5 mio. koruuninik aningaasartuuteqarpoq.

Ullumikkut kommunalbestyrelsi 19-inik ilaasortaqqarpoq, taamaalillunilu kommunalbestyrelsimut ataatsimut aningaasartuutit agguaqatigiissillugit 0,5 mio. koruunit missaannut naatsorsorneqarsinnaapput.

Immikkoortoq pingaarneq 10 – Politikkikkut aqutsisunut aningaasartuutini nuna tamakkerlugu aningaasartuutit tamarmiusut 0,550 mio. koruunerpiaapput.

Kommuneqarfik Sermersuumi kommunalbestyrelsimut ilaasortaasut 21-it tamarmik immikkut 0,5 mio. koruunit missaannik aningaasartuutigineqartarput.

Aamma aningaasanut nunaqarfinni siulersuisunut aningaasartuutit, kiisalu politikkikkut suliaqarnermut atatillugu allaffissornermi aningaasartuutit ilaatinneqarput.

Kommunini nutaani marluusuni immikkut kommunalbestyrelsit nutaat 15-inik ilaasortallit pilersinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu Kommuneqarfik Sermersuumi aningaasartuutinik piviusunngortinneqartunik nalinginnaasumik qaffaanermi tunngaviusumik katillugit 15 mio. koruunit missaannik aningaasartuuteqarfiussaaq.

Tassalu kommunip avinneqarnera suliassaqarfimmi tassani 2014-imi aningaasartuutaasunut naleqqiullugu 5,5 mio. koruuninik aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqassaaq.

Tamatuma kingorna kommunini nutaani marluusuni kommunalbestyrelsimut ilaasortamut ataatsimut aningaasartuutit nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi ikinnerulaassapput.

6.6.2. Allaffissornermut aningaasartuutit (HA11-18)

2014-imi anguneqartunut naatsorsuutit kisitsisitaat	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	Katillugit	Sermersooq	Sermersooq
						Killeq	Kar
11 Kommunimi ingerlatsineq	60.652.749	141.104.347	69.432.121	177.062.790	448.252.006	163.339.015	30.623.775
12 Kantiinanik ingerlatsineq	15.585	276.524	1.806.568	1.046.995	3.145.672	836.015	210.980
13 it	4.510.419	18.759.400	9.163.509	25.493.658	57.926.986	21.555.777	3.937.880
18 Suliaqarfiit amikorlugit suliat	5.148.972	12.659.719	6.511.604	29.979.701	54.299.996	24.130.127	5.849.574
Katillugit	70.327.725	172.799.990	86.913.801	233.583.148	563.624.659	209.860.934	40.622.209
Antal indbyggere 01.01.2014-imi inuuttaasut malerssusaat	7.088	17.291	9.436	22.236	56.051	18.746	3.490
Ukiumut sulisorisat katillugit	800	1.900	1.200	2.250	6.150	1.900	425
Ukiumi suliffiusumi inuuttaasut katillugit	9	9	8	10	9	10	8
Innuuttaasumut ataatsimut aningaasartuutit aqquaqatigiissinnerp	9.922	9.994	9.211	10.505	10.056	11.195	11.640
Ukiumi suliffiusumi allaffissornermut aningaasartuutit agguarneqatigiissinnerp	90.947	90.947	72.428	103.815	91.646	110.453	95.582

Najoqqutarisaq: KOMLIS

Kommuneqarfik Sermersooq naliliivoq, Nuummi qitiusumik allaffeqarfimmi – kommunip avinneqarnerata kingunerisaanik – aningaasartuutit, naatsorsuutini Kangillermut toqqaannartumik nuunneqartareersut ikilingaatsiarneqarsinnaangitsut.

2014-imi Kommuneqarfik Sermersuumi allaffissornermut aningaasartuutit (immikkoortoq pingaarneq 11-18) katillugit 233,6 mio. koruuninik amerlassuseqarput.

Taakkunannga 23,7 mio. koruunit Kangillermi sumiiffinnut naatsorsuusiorneqarput.

Taakku saniatigut 51 mio. koruunit missaanniittut naatsorsuusiornermi sumiiffinnut agguarneqanngillat (immikkoortoq pingaarneq 11-18) katillugit).

Taakku kommunini nutaani inuuttaasut amerlassusaat malillugit agguarneqarpata, Kangillermut tutussat 11,9 mio. koruuninik ilaneqassapput.

Kiisalu Tasiilami aqqissuussaanermik nutaamik, qullersaqarfeqartumik, aningaasaqarnermut immikkoortortaqtumik, sulisoqarnermut immikkoortortaqtumik, IT-mut immikkoortortaqtumik il.il. ineriartortitsinissaq pisariaqartinneqartussaavoq.

Kommuneqarfik Sermersooq naliliivoq, Sermersooq Kangillermi minnerpaamik sulisussat uku atorfinitsinneqarnissaat pisariaqassasoq:

Pisortat sulisullu nutaat	Sermersooq	
	Aningaasart. agguLLEQ	Sermersooq KAN
4 Pisortat	1.000.000	0 4.000.000
3 Allattoqarfimmi borgmesterimik kommunaldirektørillumu, kiisalu ataatsimoortumik sullissisussat	100.000	0 1.500.000
2 Allattoqarfimmi ilaqutariinnermut pisortamik sullissisussat	500.000	0 1.000.000
3 Aningaasaqarnermi sulisut	500.000	0 1.500.000
3 Akissarsialerinermi sulisussat	500.000	0 1.500.000
3 Sulisoqarnermi sulisussat	500.000	0 1.500.000
5 Niveau 1 & 2-mi sulisunut pisortat	650.000	0 3.250.000
3 Sullissisut	500.000	0 1.500.000
1 Teknikkimi Sanaartornermilu sulisussat	500.000	0 500.000
		0 16.250.000
IT-mik ingerlatsineri aningaasartuutaanerusut (sulisunut imaluunniit avataanit pilersuisunut)		650.000
Ataatsimut aningaasartuutitut akiligassat	11.900.000	-11.900.000
Tamatuma kingorna aningaasartuutaanerusussat	11.900.000	5.000.000

Najoqqutarisaq: Kommuneqarfik Sermersooq

Kangillermi suliassanik nutaanik pilersitsineq saniatigut 16,7 mio. koruuninik aningaasartuuteqarnermik kinguneqartussatut naatsorsuutigineqarpoq.

Taakkunannga 12 mio. koruunit missaat Kangillermi aningaasartuutit agguagaanngitsut suliassaqarfimmullu aningaasartuutit ataatsimoortut aqutugalugit akilerneqassasut eqqarsaatigineqarpoq.

Tamatuma kingorna Kangillermi aningaasartuutaanerusussat ilanngaasereerlugit 5 mio. koruuninik amerlassuseqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kisiannili Kommuneqarfik Sermersuumit oqaatigineqartut malillugit Nuummi allaffeqarfik 12 mio. koruunit taaneqartut nalinginik annikillineqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik Kangilleq ataatsimut aningaasartuutitut akiligassinneqassappat, Killiup amerlaqataanik aningaasartuuteqarnerunissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Tassalu ataatsimut isigalugu naliliisoqarpoq, kommunip avinneqarnera 17 mio. koruuninik aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqassasoq – kommunillu marluusut akornanni agguaneq nalorninartoqartinneqaraluartoq.

Ataatsimullu eqikkarlugu kommunip avinneqarneranut atatillugu aningaasartuutaanerusussat 15 aamma 20 mio. koruunit akornannut missiliorneqarput.

Tamatuma kingorna kommunini nutaani marluusuni allaffissornermut aningaasartuutit nunami tamarmiusumi agguaqatigiissitsinermit amerlanerulaassapput, tamannalu aamma 2014-imut atuuppoq.

6.6.2.1. IT-mut aningaasartuutit immikkut

Kommuneqarfik Sermersooq 2014-imi nammineerluni ingerlatsineri immikkoortortaqarfimmini, avataanit ingerlatsineri isumaqatigiissutimini, akuersissutitut, siunnersortit akissarsiaannut kiisalu qarasaasianik

atuinermut akitsuutitut 25 mio. koruunit missaannik atuisimasoq immikkoortumi pingaarnemi 13 – IT nalunaarsorsimavoq.

Taakku saniatigut immikkoortumi pingaarnemi 51 – Meeqqat atuarianni atuartunut it-mut 4,5 mio. koruunit missaannik atuisoqarsimasoq nalunaarsorsimavoq.

Kommunini IT-mik ingerlatsineq (atuartunut it pinnagu) avammut suliakkiussaavoq, tamatumani kommunip aningaasanik ikinngitsunik suliassaqaarfimmi sipaaruteqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Kommunip oqalliseqatigineqarnerata takutipkaa, kommunimi Kangillermi nutaami hardware-nut aningaasaleeqqinnissaq pisaariaqassasoq, kisiannili aamma tamatumunnga aningaasartuutissat nalileruminaattussaasut.

Suliassaqaarfimmi tassani suliat ingerlasut arlaqarnerat eqqarsaatigalugu, avitsinissaq piviusungussappat tamatuma sukumiinerusumik misissuiffigineqarnissaa inassutigineqarpoq.

6.6.3. Suliassaqaarfinnut aningaasartuutit

2014-imi anguneqartunut naatsorsuutit kisitsisitaat	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	Katillugit	Sermersooq	Sermersooq
						Killeq	Kar
2 Teknikkikim suliassaqaarfik	32.194.333	58.297.371	29.761.294	53.354.481	173.607.479	39.502.785	13.851.696
Innuttaasumut ataatsimut	4.542	3.372	3.154	2.399	3.097	2.107	3.969
3 Suliffeqarneq inuussutissarsiornerlu	17.862.230	47.607.335	21.983.495	51.076.981	138.530.042	43.254.095	7.822.886
Innuttaasumut ataatsimut	2.520	2.753	2.330	2.297	2.471	2.307	2.242
4 Ilalutareeqarneq	191.231.441	452.452.813	224.098.065	566.446.681	1.434.229.000	455.064.942	111.381.733
Innuttaasumut ataatsimut	26.980	26.167	23.749	25.474	25.588	24.275	31.915
5 Meeqqat kulturlu	157.921.881	394.637.294	219.981.711	509.050.426	1.281.591.313	412.824.840	96.225.585
Pr Innuttaasumut ataatsimut	22.280	22.823	23.313	22.893	22.865	22.022	27.572
6 Suliffeqarfiit pilersuisut	2.774.476	5.882.178	6.979.932	13.546.061	29.182.646	6.693.907	6.852.154
Innuttaasumut ataatsimut	391	340	740	609	521	357	1.963
Katillugit	401.984.361	958.876.992	502.804.497	1.193.474.629	3.057.140.479	957.340.570	236.134.059
Innuttaasumut ataatsimut	56.713	55.455	53.286	53.673	54.542	51.069	67.660

Najoqqutarisaaq: KOMLIS-ip aamma Deloitte-p paasissutissanik misissueqqissaarnera

Suliassaqaarfinnut aningaasartuutit sumiiffimmi nalunaarsuinermut aamma ataatsimut aningaasartuutini innuttaasut amerlassusaat malillugit agguaneqarput.

Tassalu aamma Killermi taamatullu Kangillermi kiffartuussinerup maanna atuuttup 2014-imi qaffasissusiatut qaffasissuseqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

2015-imi missingersuutini kommunip aningaasaqarnera nukittortinniarlugu suliniutit arlallit akuerineqarput. Suliniutini taakkunani naatsorsukkat eqqarsaatigineqarsimangillat.

Taamaattumik avitsisoqassappat, tamatumunnga atatillugu kommunini nutaani marlunni aningaasartuutissatut pisariaqartitat sukumiinerusumik misissorneqarnissaat inassutigissavarput.

Kommuneqarfik Sermersooq Kangillermi nutaami innuttaasumut ataatsimut aningaasartuutininik naatsorsuinermi takutinneqarpoq, suliassaqarfinni amerlanerusuni aningaasartuutissat nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi amerlanerussasut.

Taamatuttaaq naatsorsuinermi takutinneqarpoq, Kommuneqarfik Killermi nutaami innuttaasumut ataatsimut suliassaqarfinni amerlanerusuni aningaasartuutissat nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi ikinnerussasut.

6.6.3.1. Akissarsiat ingerlatsinerillu allat avinneqarnissaat

Ingerlatsiviit isertitanut, akissarsianut ingerlatsinerinullu allanut avinneqarunik imatut isikkoqassapput:

	Akissarsiat	Allanik ingerlatsineq	Ilanngaa
2 - TEKNIKKIMIK SULIASSAQARFIK	35.865.828	17.488.653	53.354.481
Killeq	22.729.407	16.773.379	39.502.785
Kangilleq	13.136.422	715.274	13.851.696
3eq SULIFFEQARNEQ INUUSSUTISSARSIORNERLU	29.139.557	21.937.424	51.076.981
Killeq	20.877.318	22.376.777	43.254.095
Kangilleq	8.262.239	-439.353	7.822.886
4 - ISUMAGINNINNEQ	130.184.936	436.261.745	566.446.680
Killeq	110.472.386	344.592.556	455.064.942
Kangilleq	19.712.549	91.669.188	111.381.738
5eq ILINNIARTITAANEQ KULTURILU	381.380.074	127.670.352	509.050.425
Killeq	303.602.727	109.087.083	412.689.810
Kangilleq	77.777.347	18.583.269	96.360.616
6eq SULIFFEQARFIIT PILERSUISUT	7.736.103	5.809.958	13.546.061
Killeq	7.545.635	-851.728	6.693.907
Kangilleq	190.468	6.661.686	6.852.154
Katillugit	584.306.498	609.168.131	1.193.474.629
Killeq	465.227.472	491.978.067	957.205.539
Kangilleq	119.079.025	117.190.064	236.269.089

Najoqqutarisaaq: Kommunip naatsorsuutai aamma Deloitte-p paasissutissanik misissueqqissaarnera

6.6.3.2. Teknikkimiik suliaasaqarfik

Nuummi asfaltiiofik inissisimaffimminiinnassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Asfaltiiofik 2014-imi 9 mio. koruuninik sinneqartoofiuvoq.

Tamatumunnga pingaarnertut Killiup suliaasaqarfimmi nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut naleqqiullugu innuttaasumut ataatsimut aningaasartuutikinnerusimanera peqqutaavoq, kiisalu Kangilleq innuttaasumut ataatsimut aningaasartuuteqarnerusussaavoq.

6.6.3.3. Suliffeqarnek inuussutissarsiornerlu

Suliffissaaleqineq ataatsimut isigalugu Kangillermi Killermut naleqqiulluni annertunerulaarpoq, tak. tamanna pillugu immikkoortoq.

Sermersuumi Inuussutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit ukiumut 10 mio. koruunit missaannik pissarsisarsarput – Sermersuumi Inuussutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit Killermiinnarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Killeq innuttaasumut ataatsimut nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut ikinnerulaartunik aningaasartuuteqassaaq, kiisalu Kangilleq innuttaasumut ataatsimut amerlanerusunik aningaasartuuteqassalluni.

Deloitte-p 2014-imut kukkunerisiuineri nalunaarutaani allassimasutut, Tasiilami/Itoqqortoormiini suliaasanik sullissisarnerit arlalinnik unammillernartoqarput, taamaattumillu suliaasaqarfimmi tassani suliniutinik arlalinnik suliaqartoqarpoq.

Immikkoortumi pingaarnermi 11 – Allaffissorneq-up ataani aningaasartuutit allassimapput, taakkuli ingerlatsinermi aningaasartuutitut sunniuteqarput.

6.6.3.4. Ilaqutareeqarnek

2014-imi suliaasaqarfimmi ukunani ingerlatsiviit kukkunerisiuisunit misissuiffigineqarput:

- HA41 – Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit
- HA47 – Utoqqarnik isumaginninneq
- HA48 - Innarluutillit

Ingerlatsivinnik misissuinerit takutippaat – tamatuma nassuiaasiornissaanut paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut tutsuiginartullu annertussusaat malillugit – Kangilleq ilaqutariinnermut suliaasaqarfimmi artorsartinneqangaatsiartoq.

Pingaartumik meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutinut tunngatillugu, tassani innuttaasunit 0-iniit 18-inut ukiulinnit amerlasoorsuit kommuniip tungaaniit nakkutigineqarput/iliuuseqarfigineqarput.

Kangilleq suliassaqaarfimmi innuttaasumut ataatsimut, nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermi amerlanerungaatsiartunik aningaasartuuteqassaaq.

Deloitte-p 2014-imut kukkunerisiuineri nalunaarutaani allassimasutut, Tasiilami/Itoqqortoormiini suliassanik sullissisarnerit arlalinnik unammillernartoqarput, taamaattumillu suliassaqaarfimmi tassani suliniutinik arlalinnik suliaqartoqarpoq.

Immikkoortumi pingaarnermi 11 – Allaffissorneq-up ataani aningaasartuutit allassimapput, taakkuli ingerlatsinermi aningaasartuutinut sunniuteqarput.

6.6.3.5. Meeqqat kultureqarnerlu

2014-imi HA51 – Meeqqat Atuarfeqarfiat-ni ingerlatsineq kukkunerisiuisunit misissuiffigineqarpoq.

Tassani takutinneqarpoq, atuariit minnerit nalinginnaasumik atuarfinnut annernut naleqqiullutik atuatumut ataatsimut aningaasartuuteqarnerusartut. Kangillermi atuariit minnerit amerlangaatsiarmata, tamanna Kangilliup aningaasaqarneranut sunniutissaaq.

Tamatuma peqatigisaanik suliassaqaarfimmi tassani innuttaasut 0-iniit 18-inut ukiullit nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut naleqqiullutik amerlanerupput.

Taamaattumik siunissami Kangilleq suliassaqaarfimmi tassani nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut naleqqiulluni innuttaasumut ataatsimut amerlanerusunik aningaasartuuteqartassaaq.

Kisiannili Killeq ataatsimut isigalugu nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermut naleqqiulluni assinginik aningaasartuuteqassaaq.

6.6.3.6. Suliffeqarfiit pilersuisuusut

Nalunaarsuinerit malillugit Kangilleq suliassaqaarfimmut Killermut taamatullu nunamut tamarmiusumut naleqqiulluni innuttaasumut ataatsimut amerlanerusunik aningaasartuuteqassaaq.

Tamatumunnga piffissamut aalajangersaanerup aammalu akinut akiliisitsisarnerup nalornissuteqarfigineqarnera pissutaavoq, aammalu kommuni avinneqassappat tamatumunnga atatillugu sukumiisumik misissuiffigineqartariaqarluni.

6.7. Sanaartornermut aningaasartuutit

2014-imi anguneqartunut naatsorsuutit kisitsisitaat	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	Kat	Sermersooq	Sermersooq
					Kat	Killeq	Kar
7 Sanaartorneq	20.552.463	48.571.635	49.077.653	169.461.872	287.663.624	123.025.019	46.436.853
Innuttaasumut ataatsimut sanaartornermut aningaasartuutit	2.900	2.809	5.201	7.621	5.132	6.563	13.306

Najoqqutarisaq: KOMLIS-ip aamma Deloitte-p paasissutissanik misissueqqissaarnera

Kommuneqarfik Sermersuumi aningaasaqarnermut politikki maanna ukiumoortumik sanaartugassanut aningaasaliissutissat 200 mio. koruuniusarnissaannik anguniagaqarnermik imaqqarpoq.

Kommunip ukiut arlallit ingerlanerini anguniagaq taanna piviusungortinniapiiloorsimavaa. 2009-mili kommunit pilersinneqarmata sanaartornermut aningaasartuutit imatut agguarneqarsimapput:

1.000 Kr.	Sanaartukkat katillugit	Aningaasartuutiviusut agguagaanerat KILLEQ	KANGILLEQ
2009	258.739	242.153	16.586
2010	274.462	270.011	4.451
2011	138.844	131.245	7.599
2012	99.752	81.448	18.304
2013	131.488	108.016	23.472
2014	169.462	116.952	52.510
I alt 09-14	1.072.747	949.825	122.922

Najoqqutarisaq: Sermersuup ukiumoortumik naatsorsuutai

Siunissami sanaartugassanut aningaasartuutaasartussanut soorunami inuiaqatigiit katitigaaneranni ineriartorneq apeqqutaassaaq.

Kisiannili Kommuneqarfik Sermersooq nalilivoq, Kangillermi sanaartugassanut aningaasartuutit ukiumut 10-25 mio. koruuninik annertussusilerneqartariaqartut, kiisalu Killermi ukiumut sanaartugassanut aningaasartuutissatut pisariaqartitat 150-200 mio. koruunit missaanniipput.

6.8. Sulisut

2014-imi Kommuneqarfik Sermersuumi ukioq kaajallallugu sulisorisat 2.250-it missaanniipput. Kisitsisit taakku sulisut amerlanerpaartaannut atuupput, sulisut ilaat taamaallaat ukiup ilaannaani atorfeqarsimmata, piffissap ilaannaani sulisarmata imaluunniit nalunaaquttap akunnermusiaqarlutik sulisarmata.

Sulisut ullumikkut suliaqarfigisaminni atorfeqarnerminnik ingerlatseqqiinnarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Allaffissornermut aningaasartuutitut immikkoortumi takuneqarsinnaasutut, Kangilliup pilersinneqarneranut atatillugu sulisunik 25-t missaanniittunik atorfinitsitsissasoq naatsorsuutigineqarpoq

Tamatuma kingorna ukioq kaajallallugu sulisorisat ataatsimut agguarnerini Killermi ukioq kaajallallugu sulisut 1.900-t missaanniissapput aammalu Kangillermi 425-t missaanniissallutik.

6.9. Pigisanik agguaaneq

Kommunip avinneqarneranut atatillugu kommunip maanna pigisaanik akiligassaanillu agguaasoqassaaq. Allatut oqaatigalugu akiitsut pigisallu nalillit kommunit nutaat marluk akornanni agguarneqassapput.

6.9.1. Oqimaaqatigiissitsineq

Pigisanik agguaanerup najoqqutassaq pingasunik immikkoortulik malillugu ingerlanneqarnissaa aalajangiunneqarpoq:

1. Aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatinik amerlaqatigiissitsilluni agguaaneq
2. Pigisanik pisussaaffinnillu, Kangillermut tutsinneqarsinnaasunik naatsorsuineq
3. Taarsiissutissat nalingini assigiinngissutsinik naatsorsuineq
4. Taarsiissutissanut naliusut assigiinngissutaannik naatsorsuineq

6.9.1.1. Aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatinik amerlaqatigiissitsilluni agguaaneq

31.12.2014-imi aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatit, kommunit 2009-mi pilersinneqarnerini aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatit agguarneqartarnerisa assinganik amerlaqatigiissillugit agguarneqassapput.

Taamaalilluni kommunit marluusut kommunit pilersinneqarnerini nammineerlutik aningaasaatigisamik amerlaqataannik nammineerluni aningaasaatitut nutaatut pissarsinissaat anguneqassaaq. Nammineerluni aningaasaatit ilaat pigisat akiitsullu naatsorsorneqarnerisigut pissarsiarineqassapput – sinneri aningaasanngorlugit taarsiissuteqarnikkut.

Amerlaqatigiissitsilluni agguaneq – Nammineerluni aningaasaatinut konto			
			Sermersooq
			31.12.2014
			Nammineerluni aningaasaatinut konto an--723.647.962
Nammineerluni aningaasaatinut konto	31.12.2008	%	31.12.2014
Nuuk	-476.162.387	89,42%	-647.060.500
Paamiut	-17.605.739	3,31%	-23.924.566
Ivittuut	1.676.048	-0,31%	2.277.594
Ittoqqortoormiit	-3.119.403	0,59%	-4.238.980
Ammassallip	-37.310.503	7,01%	-50.701.511
	-532.521.985	100%	-723.647.962
Sermersooq Kill.	-492.092.079	92,41%	-668.707.472
Sermersooq Kang.	-40.429.906	7,59%	-54.940.491
	-532.521.985	100%	-723.647.962

Najoqqutarisaq: Kommunit 2008-mut ukiumoortumik naatsorsuutaat amma nammineerluni naatsorsukkat

31.12.2008-mi aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatit katillugit 432,5 mio. koruuniupput. Taakkunannga 92,4 procentit kommuninit, Killermut ilaasunit pissarsiaapput, kiisalu 7,6 procentit kommuninit Kangillermut ilaasunit pissarsiaallutik.

31.12.2014-imi 723,6 mio. koruuninut amerlisimapput. Taakkunannga Killiup 92,4 procentit, tassalu 668,7 mio. koruunit pissavai, kiisalu Kangilliup 7,6 procentit, tassalu 54,9 mio. koruunit pissallugit.

Tamatunngaa taarsiullugu aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatit innuttaasut amerlassusaat malillugit agguaneqassappata, agguanermi Killeq 610 mio. koruuninik aammalu Kangilleq 113,6 mio. koruuninik pissarsissapput.

6.9.1.2. Pigisat akiitsunullu pisussaaffiit, Kangillermut tutsinneqarsinnaasut

Tamatuma kingorna oqimaaqatigiissitsineq misissorneqarpoq, aammalu pigisat akiitsunullu pisussaaffiit, Kangillermut tutsinneqarsinnaasut naatsorsorneqarput.

Pigisat, Kangillermut toqqaannartumik tutsinneqarsinnaasut 75,8 mio. koruuninik naleqarput, kiisalu akitsut 0,5 mio. koruuninut naatsorsorneqarsinnaallutik.

Pigisat Killermut toqqaannartumik tutsinneqarsinnaasut, kiisalu pigisat agguarneqarsinnaanngitsut 760,8 mio. koruuninik naleqarput, kiisalu taamatutaaq akiitsut 112,4 mio. koruuninik amerlassuseqarlutik.

6.9.1.3. Akiligassat nalingini assigiinngissutsinik naatsorsuineq

Tamatuma kingorna akiligassat nalingini assigiinngissutsit imatut naatsorsorneqarsinnaalerput:

Kommuneqarfik Sermersooq 31.12.2014-imi nammineerluni aningaasaatinut konto		723.647.962
31.12.2014	Sermersooq KillSermersooq Kang.	Katillugit
Nammineerluni aningaasaatinut–Amerlaqatigiissitsilluni 669.077.472 konto	54.940.491	723.647.962
Pigisat tiguneqartut	760.828.828	836.599.125
Akiitsut tiguneqartut	-112.448.698	-112.951.163
Pigisat akiitsullu tiguneqartut nalingi ilanngaasereerlugit	648.380.130	723.647.962
Akilgassat	20.327.342	-20.327.342
		0

Najoqqutarisaq: Kommunit ukiumoortumik naatsorsuutaat tunngavigalugit Deloitte-p naatsorsugai

Killeq 31.12.2014-imi aningaasaliisarnermi nammineerluni aningaasaatinut 54,9 mio. koruuninik pissarsissaaq.

Killeq pigisat ilanngaasereerlugit agguarnerini katillugit 75,3 mio. koruuninik pissarsissaaq.

Taamaattumik Killeq naliusut assigiinngissutaannut 20,4 mio. koruuninik Killermut akiliissaaq.

Aningaasat taakku qanoq iliorluni aningaasalersorneqassanersut isummerfigineqanngilaq.

31.12.2014-imi ataatsimut aningaaserivimmiittuutit 40,3 mio. koruunit missaanniipput, taakkulu tunngaviumik Killermut tiguneqassapput, taamaattumillu Kangilleq nammineerluni akiliisinnaassutsimut upalungaarsimanissamik pilersitsissaaq.

Killeq ataatsimut aningaaserivimmiittuutit ilaannik tigusissappat, taakku nalinginut 20,4 mio. koruunit akigassiinissaaq ilanngunneqassaaq, Killiup pigisanit tigusassai amerlisussaammata.

6.9.2. 2009-miit 2014-imut sanaartornermut aningaasartuutit

Sanaartornermut aningaasartuutit pigisanut, pigisanik nalilinnik naatsorsukkani allassimannngitsunut - kisiannili kommunini ingerlaqqittuni nalilittut pigiinngassanut – tunngasuupput. Taamaattumik 2009-miit avitsinissap tungaanut sanaartornermut aningaasartuutit equngasumik avinneqarsimanersut isummerfigineqassaaq. Kommunit nutaat aappaa 2009-miit 2014-imut sanaartugassanut aningaasaliissutinik, innuttaasut amerlassusaat tunngavigalugit "pisinnaatitaaffiusunik" amerlanerusunik tigusisimappat, equngasumik avitsineq pisussaavoq.

2009-miit 2014-imut sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit 1.072 mio. koruuninik amerlassuseqarput.

Taakkununga tunngatillugu tunngavigineqarpoq, piffissaq tamakkerlugu innuttaasumut ataatsimut amerlaqatigiissillugit agguarneqartariaqarnerat – taamaannngippat naliusut assigiinngissutinut akiliisitsisoqartariaqarpoq.

1.000 Kr.	Sanaartukkat katillugit	Innutt. ataats. agguaneq		Aningaasart. agguaneq		Taarsiissutissat	
		KILLEQ	KANGILLI:Q	KILLEQ	KANGILLI:Q	KILLEQ	KANGILLI
2009	258.739	218.627	40.112	242.153	16.586	(23.526)	23.526
2010	274.462	231.913	42.549	270.011	4.451	(38.098)	38.098
2011	138.844	117.319	21.525	131.245	7.599	(13.926)	13.926
2012	99.752	84.288	15.464	81.448	18.304	2.840	(2.840)
2013	131.488	111.104	20.384	108.016	23.472	3.088	(3.088)
2014	169.462	143.191	26.271	116.952	52.510	26.239	(26.239)
Katillugit 09-14	1.072.747	906.440	166.307	949.825	122.922	(43.385)	43.385

Najoqqutarisaq: Kommuneqarfik Sermersooq

Kangillermi innuttaasut amerlassusaat malillugit sanaartornermut aningaasartuutit 166,3 mio. koruuniusariaqaraluarput, kisiannili taamaallaat 122,9 mio. koruuninik aningaasaliiffiqarsimavoq.

Taamaattumik Killeq naliusut assigiinngissutaannut 43,4 mio. koruuninik Killermut akiliisussaavoq.

Aningaasat taakku qanoq iliorluni aningaasalersorneqassanersut isummerfigineqanngilaq, kisiannili - immikkoortoq 6.9.1-imi allassimasutut – maanna aningaasaatit atoriaannaat agguarneqarnerisigut pisinnaassaaq.

Erseqqissaatigineqassaaq, soorunami matuma siuliani takutinneqartunit allaanerusunik politikikkut aalajangiisoqarsinnaammat.

6.9.2.1. Pigisanik agguaneq – nalillit naatsorsuusiugaanngitsut

Pigisat nalillit naatsorsuusiugaanngitsut illuutitut , atortunut, biilinit, pequtinut, eqqumiitsulianut il.il. tunngasuupput.

Maanna kommuniup pilersinneqarnerani taakku nalingi aalajangersarneqanngillat – taamaattumillu aamma avitsinermut atatillugu nalingi aalajangersarneqassanngitsut isummernissamut tunngavineqarpoq.

Piffissap ingerlanerani pigisat nalillit amerliartornerisa annersaat sanaartukkanut aningaasartuutit, matuma siuliani allassimasut naapertorlugit immikkut isumagineqarsimapput.

Pigisat nalikillisarnerat najukkami suliaqarfiusumi innuttaasunik kiffartuussinermut atasutut naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Avitsinermut atatillugu pigisanut naatsorsuusiugaanngitsunut allattuiffimmik suliaqartoqassaaq – aammalu illunik, qamutinik motoorilinnik, angallatinik il.il. piginnittut nikissimanerannut nalunaarsuisoqassaaq.

6.9.2.2. Pigisanik agguaneq – pisussaaffiit naatsorsuusiugaanngitsut

Pisussaaffiit naatsorsuusiugaanngitsut pensioninut pisussaaffiusinnaasunut, kiisalu eqqartuussivinni suliat ingerlasut kingunerisaannik taarsiinissamut piumasagaataasinnaasunut il.il. tunngasuupput.

Maanna kommuniusup pilersinneqarnerani taakku nalingi aalajangersarneqanngillat – taamaattumillu aamma avitsinermut atatillugu nalingi aalajangersarneqassanngitsut isummernissamut tunngavigineqarpoq.

Kisiannili maanna kommuniusumut – avitsinerup kingorna – piumasagaatinik annertuunik takkuttoqassappat, iluarsiinissamut periarfissanik atuutsitsilersinnaaneq eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

6.10. Nuussinermut aningaasartuutit

Misissueqqissaarnermi matumani nuussinermut aningaasartuutit, piffissami ikaarsaarfiusumi 1. maj 2017 – 1. januar 2018-imi saniatigut aningaasartuutitut akilernerqartussanut tunngatinneqarput.

Qitiusumik sulisorisat, maanna Kommuneqarfik Sermersuujusup allaffiani sulisut kommunip teknikkikkut avinneqarneranik annertuumik isumaginnissinnaassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma kingunerisaanik:

- Aningaasaqarnermut immikkoortortaqaarfiup kommunini nutaani marluusuni teknikkimut missingersuutit suliarissavai aammalu pigisanik akiligassanillu agguaanissaq isumagissallugu
- Akissarsialeriviup sulisoqarnermullu immikkoortortaqaarfiup kommunini nutaani marluusuni kommunip sulisuisa agguarneqarnissaat isumagissavaa
- Pisortat allattoqarfianni sulisut qullersaqarfiit allattoqarfiinut nutaanut ikiutissapput, soorlu oqalutseqarnikkut it-mullu tapersersuinikkut

Kisiannili Kommuneqarfik Sermersuumit oqaatigineqarpoq, suliassaq taanna Namminersorlutik Oqartussanit isumagineqartussatut isigineqartoq, imaluunniit suliassaanerulersussanut taarsiisoqartariaqartoq. Kisiannili 2009-mi kommunit kattunneqarnerinut atatillugu piumasagaat taamaattoq itigartinneqarpoq.

Piffissamili ikaarsaarfiusumi nuussinermut aningaasartuutit akissarsianut it-mullu isumaqatigiissutinut tunngasuussapput, piffissami ikaarsaarfiusumi maanna kommuniusup ”ingerlaannarnissaa” pisariaqarmat – tamatumalu peqatigisaanik kommunit nutaat 1. januar 2018-mi aallartinnissaannut piareersartinneqartussaammata.

Piffissamut pilersaarummi piffissap ikaarsaarfiusup qaammatinik arfineq pingasunik, tassalu 2017-imi 1. maajimiit 31. decembarimut sivilisussuseqarnissaa siunnerfigineqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersuumit ilisimatitsissutigineqarpoq, kommunip allaffeqarfigisimasaat kommunini nutaani marluusuni allaffeqarfittut atorineqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarsinnaasoq.

Kommunip avinneqarneranut atatillugu nuussinermut aningaasartuutit ilaatigut ukununga atorineqassapput:

- Kommunini nutaani ikaarsaarnermut siulersuisunik pilersitsineq
- Qullersaqarfimmi nutaami atorfinitsitsineq
- Kommuninut nutaanut pilersaarusiormi atulersitsinermilu allattoqarfimmit ikiorneqarneq
- Suliffeqarfinni avatangiisinik, nittartakkanik, ilisarnaatinik, it-mi ilusiliinernik pilersitsineq

Kommuneqarfik Sermersuup oqaloqatigineqarnera, kiisalu kommuninik kattussinermi misilittakkat il.il. tunngavigalugit nuussinermut aningaasartuutit imatut naatsorsorneqarsinnaapput:

Nuussinermut aningaasartuutit	Aki*1	Qaammammut aningaasartuutit	Qaammatit	Kati
Ikaarsaarnermut ataatsimiitaliat				
30 Piffissami ikaarsaarfiusumi kommunalbestyrelsinut ilaasortat	30.000	900.000	8	7.200.000
Kommuneqarfik Sermersooq Kangilliup pilersinneqarnera				
1 Piffissami ikaarsaarfiusumi kommunaldirektøri	75.000	75.000	8	600.000
1 Piffissami ikaarsaarfiusumi aningaasaqarnermut pisortaq	70.000	70.000	8	560.000
2 Piffissami ikaarsaarfiusumi suliassaqaqarfinnut pisortat	67.500	135.000	8	1.080.000
3 Piffissami ikaarsaarfiusumi allattoqarfimmi sulisut	30.000	90.000	8	720.000
Saniatigut angalanernut, ataatsimiinnernut, allaffissornermut il.il. aningaasartuutit		50.000	8	400.000
Tasiilami kommunip allaffiani nutaami inissititerineq				1.000.000
Pisortassanik nutaanik pissarsiormermut aningaasartuutit				500.000
IT-mut atortulersuutunik allangortiterinermut aningaasartuutit – nammineeeluni attaveqaatit il.il.				1.500.000
Ilisarnaat, nittartagaq il.il.				1.000.000
Kommuneqarfik Sermersooq Killermi naleqqusaanerit				
IT-mut atortulersuutunik allangortiterinermut aningaasartuutit – nammineeeluni attaveqaatit il.il.				500.000
Ilisarnaat, nittartagaq il.il.				500.000
Nuussinermut aningaasartuutit katillugit				15.560.000
*1 Angalanernut, ataatsimiinnernut, attaveqaqatigiinnernut il.il. aningaasartuutit ilanngullugit				

Najoqqutarisaq: Kommuneqarfik Sermersooq – Nuussinermut aningaasartuutit

Matumanili 15 aamma 20 mio. koruunit akornanni annertuumik missiliuineq pineqarpoq.

Nuussinermut aningaasartuutini missiliuinerit tunngavissanik arlalinnik, matuma kinguliani allaaserineqartunik tunngaveqarput:

Kommunalbestyrelsinik marlunnik nutaanik, tamarmik immikkut 15-inik ilaasortaqaqtunik pilersitsisoqassaaq. Maanna kommunalbestyrelsiusut 2017-imi maajimiit decembarimut kommunalbestyrelsit nutaat peqatigalugit ikaarsaarnermi ataatsimiititaliatut ingerlassapput.

Maanna kommuniusumi kommunalbestyrelsi 31. december 2017-ip tungaanut ingerlassaaq, tamatumalu kingorna atorunnaarsinneqassalluni.

Kangillermi qullersaqarfimmi nutaami kommunaldirektørimik, aningaasaqarnermut pisortamik suliassaqaarfinnullu pisortanik marlunnik atorfinitsitsisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Maanna qullersaqarfiusumi piffissami ikaarsaarfiusumi kommunalbestyrelsinik taamaatittussanik aammalu kommunalbestyrelsit nutaat aappaannik (Killeq) sullissisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Pisortanut allattoqarfimmik nutaamik ataatsimik, pingasunik sulisoqartussamik pilersitsisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Maanna allattoqarfiusumi piffissami ikaarsaarfiusumi maanna kommunalbestyrelsiusunik aammalu kommunalbestyrelsit nutaat aappaannik sullissisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Atortunik sullississutinillu assigiinngitsunik, piffissami ikaarsaarfiusumi pisariaqaqtinneqartussanik, soorlu allaffimmi pisortanik, allaffimmi atortunik, nittartagaliornissamut ikiorteqarnermik, it-mut atortulersuutinik ikkussuinermi, kommunip ilisarnaasioqarnerani il.il. pisiniarnissamut missingersuusiortoqassaaq.

Nuussinissamut aningaasartuutissat taakku missiliorniarlugit, ommunini atorfilinnut politikerinullu akissarsiat annertussusaat ilisimaneqartut, kommunit kattussuunnerinut atatillugu it-mik allangortiterinermut aningaasartuutini misilittakkat kiisalu aningaasartuutitut assigiinngitsunut sinaakkusiussat sukumiinerusumik aalajangersagaangitsut aallaavigineqarput.

Kommunini politikerinut aningaasaruutissat 2014-imi Kommuneqarfik Sermersuumi pivisunngortitanut kisitsisit aallaavigalugit naatsorsorneqarput.

Qullersaqarfimmi sulisunut akissarsiassat *Allaffissornermi pisortanut isumaqatigiissutit 2012-15-imi* akissaateqarfik 39 tunngavigalugu missiliorneqarput.

Allattoqarfimmi sulisunut akissarsiassat maanna Kommuneqarfik Sermersuumi allattoqarfimmi sulisunut akissarsianut aningaasartuutit agguaqatigiissinneri tunngavigalugit missiliorneqarput, taakkunungalu ilaatigut allaffissornermut saniatigut aningaasartuutit ilaatinneqarput.

Allattoqarfimmi allattoqarfimmut pisortaq, inatsisileritooq HK-millu ilinniarsimasooq ataaseq sulisorineqartussatut eqqarsaatigineqarpoq.

Taakkununga akissarsiassat isumaqatigiissutit atuuttut tunngavigalugit missiliorneqarput.

Allaffeqarfimmi angalanernut aningaasartuutissat missiliorlugit aalajangersarneqarput, kisiannili kommunit nutaat pilersinneqarnerinut atatillugu angalasoqartarnissaa, unnuisoqartarnissaa nerisaqartitsisoqartarnissaalu naatsorsuutigineqarpoq.

Kommunip nutaap pilersinneqarneranut atatillugu nuussinermut aningaasartuutit allat kommunip ilusaani nutaami it-mut atortulersuutinik allannguinnermut, nittartakkamik nutaamik Intranetimillu pilersitsinnermut, oqarasuaatinik attaveqaatinillu pilersitsinnermut, allaffinnut assigiinngitsunut kiisalu kommunip allaffiata ilusilersorneranut, aammalu kommunimi ilisarnaammik nutaamik ineriartortitsinnermut, allagartanut il.il. atorneqassapput.

Naatsorsukkanut ikaarsaarnermi ataatsimiititaliap nutaap pilersinneqarnissaa, qullersaqarfimmi nutaami atorfinitsitsinissaq kiisalu allattoqarfimmit sullissineq, aammalu qaammatini arfineq pingasuni piffissami ikaarsaarfiusumi nuussinermut aningaasartuutit allat ilaatinneqarput.

6.10.1. Suleriaatsit

Kommuneqarfik Sermersooq ukiuni kingullerni marlungajanni kommunimi suleriaasissanik nutaanik ineriartortitsinnermut isumalluutinik annikinngitsunik atuisimavoq.

Suleriaasissaat taakku kommunimut atuutsinneqaliinnarsinnaanngillat/ingerlateqqinneqaannarsinnaanngillat, taamaattumillu kommuni Killeq suleriaasissamik nutaamik suliaqartariaqassaaq. Qullersaqarfiup nutaap taamatut suleriaasissanik suliaqarnerminut atatillugu aalajangiussinnaasai apeqqutaallutik, tamanna kommunimut nutaamut aningaasartuuteqarfiusinnaavoq.

Suliamut tassunga naligititassaq aalajangeruminaappoq, taamaattumillu matuma siulianiittunik naatsorsuinnermi immikkut ilaatinneqarani.

7. Misissueqqissaarnermut inerniliineq

Misissueqqissaarnermi Kommuneqarfik Sermersooq avinneqassappat aningaasaqarnermut aammalu allaffissornermi aningaasartuutissanut pissarsiassanullu sunniutissat misissorneqarnissaat siunertarineqarpoq.

2017-imi maajimiit 2018-imi januaarimut piffissami ikaarsaarfiusumi, tamatumalu kingorna kommunit 1. januar 2018-imiit ingerlalerpata tamanna akisunerulissasoq misissueqqissaarnermi takutinneqarpoq.

Pingaartumik qinikkanut arlalinnut (kommunalbestyrelsimut ilaasortanut) kiisalu qullersaqarfinnut pingasuusunut, allattoqarfinit sullinneqartunut aningaasartuutit, maanna Kommuneqarfik Sermersuujusumut naleqqiullutik aningaasartuuteqarfiunerussapput.

Isertitaqartarnermi kommunit nutaat marluusut ataatsimut isigalugit maanna Kommuneqarfik Sermersuujusumi isertitaasartut amerlaqatipajaavinik isertitaqartassapput – immaqa maanna kommunimi tamarmiusumi isertitaasartunit tamarmiusunit ikinnerulaartunik.

Killermi innuttaasut Kangillermut naleqqiullutik amerlanerujussuusussaapput, aammalu isertitat agguaqatigiissinnerini inuit akileraarutaat Kangillermut naleqqiullutik amerlanerusussaallutik. Akerlianik Killeq maanna Kommuneqarfik Sermersuumut agguaaqqinnissamut pissussaaffiliinerup assinganik pisussaaffilerneqassasoq ilimanarpoq.

Taamaattumik Killermi innuttaasumut ataatsimut isertitanut tungaviusut Kangillermut naleqqiullutik ikinnerulersussaapput.

Misissueqqissaarnermi pingaarnertut takutinneqarpoq, kommuninik minnernik nutaanik pilersitsinermut ingerlatsinermullu atatillugu aningaasartuutit amerlingaatsiassasut.

Kisiannili erseqqissaatigineqassaaq, kommunip avinneqarnissaa soorlu qanitami oqartussaaqataaneq, misissueqqissaarnermi matumani nassuiarneqanngitsoq eqqarsaatigalugu allanik pitsaasunik pissarsiassa qarfiusinnaammat.

Misissueqqissaarnerup inernerisa nassuiarneqarnerini maluginiassallugu pingaaruteqarpoq, kommunip avinneqarnerani aningaasartuutissat ataatsimut isigalugit missiliuisarneq atorneqartoq atorlugu missiliorneqarmata. Tassalu aningaasartuutissat qaffaatissaasa minnerpaaffiinik naliliineq matumani pineqarpoq.

Kiisalu erseqqissaatigineqassaaq, avitsinerup kingorna aningaasartuutissanut politikikkut allaffissornikkullu aalajangiinerit annertuumik apeqqutaasussaaneerat pissutigalugu nalornissuteqarneq tunngavigineqarsinnaanngimmat.

Taamaakkaluartoq naliliisoqarpoq, assiliaq nalunaarusiami matumani saqqummiunneqartoq kommuninik nutaanik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu sinaakkusiussanut pingaarnernut naleqqiullugu eqqortumik tikkuussisoq.

Tabelimi matuma kingulianiittumi maanna Kommuneqarfik Sermersuumi aningaasartuutaasartut kommunini nutaani aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartunut assersuunneqarput.

Maanna ilusiusup aammalu kommunip agguagaanerusup akornanni misissueqqissaarnermut inerniliissutitut aningaasartuutit assigiinngissutaannik ilanngunneqarput.

	Kommuneqarfik Sermersooq	Killeq	Kangilleq	Aningaasartuutit
Isertitat (2015)				
Akileraarutinit isertitat	-936.517.134	-869.221.517	-67.295.617	0
Pissarsiassanut akileraarutit	-52.737.041	-52.737.041	0	0
Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit	-63.154.674	-62.917.343	-237.331	0
Nalimmassaaneq	-28.253.000	60.381.000	-79.094.000	9.540.000
Ataatsimoortumik tapiissutit	-406.381.000	-315.188.629	-93.441.371	-2.249.000
Erniat aamma nammineerluni aningaasaatinit iluanaarutit	-37.301.622	-31.518.800	-5.782.822	0
Isertitat allat	2.433.282	1.123.390	1.309.893	0
Isertitat katillugit	-1.521.911.189	-1.270.078.941	-244.541.248	7.291.000
Ingerlatsinermit aningaasartuutit 2014 – avitsinermit iluarsisat				
Politikkikkut aqutsisut	9.501.187	7.408.052	7.593.135	5.500.000
Allaffissorneq	177.062.790	163.339.015	30.623.775	16.900.000
IT	25.493.658	21.555.777	3.937.880	0
Allaffissormerit allat	31.026.696	24.966.142	6.060.554	0
Suliassaqaarfinni akissarsiat	584.306.498	465.227.472	119.079.025	0
Suliassaqaarfinni ingerlatsineq	609.168.131	491.978.067	117.190.064	0
Ingerlatsinermit aningaasartuutit ilanngaasariikkat katillugit	1.436.558.959	1.174.474.525	284.484.433	22.400.000
Missiliukkat				20-25 mio. kr.
Sanaartornermit aningaasaliissutit	169.461.872	123.025.019	46.436.853	0
Sanaartornermit aningaasaliissutit 2009-2014 - akilerneqareersut	1.072.747.000	949.825.000	122.922.000	0
Sanaartornermit aningaasaliissutit 2009-2014 – innuttaasut amerlassusaat malinnarsissutit	1.072.747.000	906.440.000	166.307.000	0
Naliusunut assigiingissutit akilerneqartussat		43.385.000	-43.385.000	0
Pigisat akiligassallu				
Oqimaaqatigiissitsinermit konto 31.12.2014	-723.647.963	-668.707.472	-54.940.491	0
Pigisat agguarneqarmerat	836.599.125	760.828.828	75.770.297	0
Akiitsut agguarneqarmerat	-112.951.162	-112.448.697	-502.465	0
Naliusunut assigiingissutit akilerneqartussat		-20.327.341	20.327.341	0
Nuussinermut aningaasartuutit				
Ikaarsaarnermut ataatsimiititaliamut aningaasartuutit	-7.200.000			7.200.000
Allaffissornermi pisortanut allattoqarfimmullu aningaasartuutit	-3.360.000			3.360.000
Nuussinermut aningaasartuutit allat	-5.000.000			5.000.000
Nuussinermut aningaasartuutit katillugit	-15.560.000			15.560.000
Missiliukkat				15-20 mio. kr.

Kommunik agguaneq taamaallaat kommunimut (-nut) avinneqartunut tunngasuunngilaq.

Misissueqqissaarnermi takutinneqarpoq, aamma inuiaqatigiinni kommunit allat aningaasaqarnikkut sunniuteqarfigineqartussaasut, kommunimik avitsisoqassappat ataatsimoortumik tapiissutinit kommuninut ataasiakkaanut agguaneqartartut, taamatullu kommunit ataasiakkaat nalimmassaasarnermut akiliutissaasa amerlassusissaat, aningaasartuutillu tunngavigalugit taarsiisutisiassaat allanngortussaammata.

Tamatumunngali atatillugu erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq, kommunit suliassanik sunik kivitsisinnaaneritut ataatsimut tunngavissat appasinnerpaaffiissaannik atuutsitsisoqarmat.

Tassalu kommunip unammillernerpaap suliassat ataatsimut isigalugit suut kommunimit isumagineqarsinnaanersut qaffasissusilertussaavai.

Tamatumunnga atatillugu misissueqqissaarnerni tulliuuttuni suliassaqaqarfinni aalajangersimasuni kommunit ataatsimoorfiinik pilersitsisoqarsinnaanersaq misissussallugu soqutiginassaaq.

Kommunikinik agguaasoqassappat, tamanna aamma inuiaqatigiinnut nalileruminaassinnaasunik allanik piunasaqateqartoqarneranik nassataqartussaassaaq.

Assersuutigalugu nutaamik inatsisiliortoqartussaavoq, kiisalu inatsisit atuuttut allanngortinneqartussaallutik.

Naliliineq malillugu kommunip avinneqarneranut inatsimmik nutaamik suliaqartoqassaaq, aqutsinermut inatsit allanngortinneqassaaq kiisalu kommunip avinneqarneranut inatsimmik immikkut ittumik suliaqartoqassalluni, taakkunungalu aamma ikaarsaarnermut ataatsimiititaliat piginnaatitaaffiitut aalajangersakkat, karsimik imaarsinissamut maleruagassat il.il. ilaatinneqassapput.

Maleruagassat nutaat kingusinnerpaamik 2017-imi upernaakkut, kommunini qinersisoqalerpat aammalu ikaarsaarnermut ataatsimiititaliat pilersinneqarsinnaalerpata naammassineqareertariaqarput.

Tamatuma kingunerisaanik maleruagassat nutaat kingusinnerpaamik 2016-imi ukiakkut ataatsimiinnermi suliarineqassapput.

Taakku saniatigut erseqqissaatigineqassaaq, kommuninik agguaaneq kommunit aammalu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiillu Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut, siunissami ullumikkornit amerlanerusunut isumaqatiginninniartartussat akornanni isumaqatiginninniartarnernik allannguisussaammat.

8. Naliliinerit

Misissueqqissaarnermut ilagitillugu kommunit ilusaat allangortitaq kommunit ilusiligaaneranni kommunit anguniagassanik naammassinnissinnaanermut periarfissaannut qanoq sunniuteqassanersoq pingaarutilittut misissuiffigineqarpoq, tak. aaqqissuussinermut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa 2005-imeersoq:

- Pisortat suliaassani sullissinerat, innuttaasoq imaluunniit innuttaasut pineqartut sapinngisamik qanillugit naammassineqartussa.
- IT-kkut aaqqiissutissat atorlugit imminut sullinnerit annertusinissaat aamma pisortat suliaassani sullissinerannik digitaliseeriinissaq.
- Allaffissornermi suliat ingerlasarnerinik inatsisinillu taakkununnga tungaviusunik pisariillisaaneq.
- Suliani sullissinerit pitsaanerulernissaat eqqornerulernissaallu anguniarlugu sulisut innuttaasunik sullissisut piginnaasaannik annertusaaneq.
- Najukkani pisortat ataatsimut sullissiviinik pilersitsinissaq, oqartussaasut arlaat suliani sullissisuunersoq apeqqutaatinnagu innuttaasut isaariaq ataasiinnaaq atorlugu sullinneqarfigisinnaasaat.

8.1. Oqartussaaqatigiinneq

Misissueqqissaarnermi matumani tungaviusumik oqartussaaqatigiinnerup annertussusia sammineqanngilaq.

Misissueqqissaarnermi qulequtaasumut tungatillugu ileqqorissaarnissaq eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq, Kommuneqarfik Sermersoq ukiut kingullit ingerlanerini illoqarfinni nunaqarfinnilu najukkani oqartussaaqatigiinnerup ineriartortinneqarneranik suliaqarsimammat.

Paamiuni, Tasiilami Ittoqqortoormiinilu najukkani ataatsimiititalianik pilersitsisoqarpoq.

Najukkani ataatsimiititaliat sulianik, najukkami najugaqartut, peqatigiiffiit, kommunimi politikarit oqartussaasullu suleqatigiinnerisigut najukkani innuttaasut taakkulu atugassatigut, kulturikkut oqartussaaqatigiinnermilu periarfissaasa naleqartitaasalu ataannarnissaat ineriartorteqqinnissaallu anguniarlugu ingerlanneqartunik siuarsaanermikkut najukkani oqartussaaqatigiinnermik nukittorsaassapput.

Tamatuma saniatigut sumiiffinni ukunani nunaqarfinni siulersuisunik pilersitsisoqassaaq:

- Kulusuk, Tiniteqilaaq aamma Isortoq
- Kuummiut aamma Sermiligaaq
- Kapisillit aamma Qeqertarsuatsiaat
- Arsuk

Najukkani ataatsimiititaliat taamatullu nunaqarfinni siulersuisut namminneerlutik missingersuuteqassapput, najukkani suliniutiminnut atorsinnaasaminnik.

Kommunip avinneqarnerata kingunerisaanik illoqarfimmi pingaarnermi nutaami, tassalu Tasiilami, najukkami oqartussaaqatigiinneq nukittorsarneqassaaq, kisiannili tamatuma peqatigisaanik Ittoqqortoormiini najukkami oqartussaaqatigiinneq nukittorsassallugu pisariaqartussaangilaq.

Erseqqissaatigineqassaaq atsiornernik katersisoqarsimammat, tassanilu innuttaasut 450-it missaanniittut kommunip avinneqarnissaa kissaatigalugu saqqummiussipput. Atsiornernilli katersineq taamaallaat Tasiilami ingerlanneqarsimavoq, Tunumi najugaqarfiit sinneri pineqaratik – aamma Kitaata sineriaani najugaqarfiit pineqaratik.

8.2. Kommunit nutaat atasinnaassusiat

Kommunit nutaat kommunitut namminersortutut piginnaanerannut periarfissaannullu pissutsit arlallit apeqqutaassapput:

- Illunut nutaanut, kommuninik nutaanik aqutsivissanut qanoq annertutigisumik aningaasaliisoqassava?
- Kommunit aqunneqarnerinut aningaasartuutit qanoq amerlatiginissaat naatsorsuutigineqartariaqarpa?
- Aningaasaqarnikkut attassisinnaassuseq: Kommunip avinneqarnerani aningaasartuutit amerlassusissaat aningaasaliinissamullu tunngavissat eqqarsaatigalugit aningaasaqarnermut sunniutissat naliliiffigineqassapput, aammattaaq innuttaasut ineriartornissaattut naatsorsuutigisat tunngavigalugit.

- Suliatigut attassisinnaassuseq: Suliassat suut (suliakkiissutigineqartut) siunissami kommunimi nutaami naammassineqarsinnaanersut naliliiffigineqarnerini uku tunngavigineqarput:
 - Ilisimasat piginnaasallu pigineqarpat?
 - Suliassanik suliaqarnissamut misilittakkat sungiussisimassuserlu
 - Sullivimmi avatangiisit suliassallu amerlassusaat

Kommuneqarfik Sermersuumit ilisimatitsissutigineqarpoq, siornatigut kommunip allaffigisimasai kommunini nutaani allaffeqarfittut atorneqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarsinnaasoq.

Kommunini nutaani allaffeqarfinnut aningaasartuutissat attassisinnaassusii naliliiffiginialugit, aningaasartuutissat amerlassusissaattut missiliukkat aaqqissuusseqqinnermik naliliinermi kisitsisinut pingaarnernut sanilliunneqarput.

8.3. Aaqqissuussinermut ataatsimiititaliami naleqqat

Saqqummiussap ilaani aamma kommuninik agguisinnaanermut periarfissat pisortat sullissiviini naleqqanut, Aaqqissuussinermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani aalajangersarneqartunut sanilliullugit naliliiffigineqarput:

- Pisortat suliassani sullissinerat, innuttaasoq imaluunniit innuttaasut pineqartut sapinngisamik qanillugit naammassineqartussa (suliakkiisarneq)
- IT-kkut aaqqiissutissat atorlugit imminut sullinnerit annertusinissaat aamma pisortat suliassani sullissinerannik digitaliseeriinissaq
- Allaffissornermi suliat ingerlasarnerinik inatsisinillu taakkununga tunngaviusunik pisariillisaaneq
- Suliani sullissinerit pitsaanerulernissaat eqqornerulernissaallu anguniarlugu sulisut innuttaasunik sullissisut piginnaasaannik annertusaaneq
- Najukkani pisortat ataatsimut sullissiviinik pilersitsinissaq, oqartussaasut arlaat suliani sullissisuunersoq apeqqutaatinnagu innuttaasut isaariaq ataasiinnaaq atorlugu sullinneqarfigisinnaasaat

Aaqqissuusseqqinnermik naliliinermi tamanna annertuumik iluatsissimasutut naliliiffigineqarpoq, naak pingaartumik suliassaqarfinnik ingerlatsiviit ilaanni suliat amerlanerpaartaat suli innuttaasunik sullissivinnut inissinneqarsimanngikkaluartut.

Tassani suliffissaqarneq inuussutissarsionerlu, kultureqarneq ilinniartitaanerlu kiisalu meeqqaanik inuusuttunillu sullissineq, teknikkikkullu suliassaqarfiit ilaat pineqarput.

Kommunit innuttaasunik sullissivimmik digitaliusumik, Sullissivik.gl, atuinerat suli annertusiartorpoq, kisiannili taanna pingaartumik suliffeqarfiup iluani sakkussatut atornerarpoq. Innuttaasut isaariamik taassuminnga atuinerisa annertussusaanut, innuttaasut internetimik atuinnissamut periarfissaqarnerat aammalu isaarissap pigineqarneranut periarfissarititaasunullu ilisimasaqarnerat apeqqutaapput.

Kisiannili illoqarfinni isaarissami sullissinerit atornerarnerat annertusiartorpoq. Kisiannili atortut digitaliusut ineriartornerat ineriartornertut ataatsimoortut, inuiaqatigiinnut sunniuteqartut, taamaattumillu kommunit ilusaasa qanoq isikkoqarnerannik apeqqutaatitsiviunngitsutut isigineqartariaqarpoq.

Kommunik agguasoqassappat agguasoqassanngippalluunniit atortut digitaliusut ineriartornerat aamma siunissami inuiaqatigiinnut kalaallinut tamarmiusunut suliassaassaaq.

Taamatutaaq allaffissornermi sullissisarnerit pisariillisarneqarnissaat Kalaallit Nunaanni pisortani sullissivinnit tamarmiusunit aallunneqartariaqarpoq, kommunit qanorluunniit ilusilerneqarnissaat apeqqutaatinnagu.

Tassalu maleruagassanik allaffinnilu suleriaatsinik, illoqarfinni nunaqarfinnilu suliassat ingerlanneqartarnerinut sapinngisamik pisariinnerpaamik naleqqunnerpaamillu aqutissiuissusanik assigiitsisissusanillu qulakkeerinissaq illoqarfinnut allaffeqarfiusunut annertuumik akisussaaffiliivoq.

Kommunit minnermut allaffissornikkut angisuunik ingerlataqarnermi iluaqutissat, aqqissuusseqqinnermi kommunit immikkoortunut angisuunut katersuunnissaannik eqqarsaatinut tunngaviliisut naammassinissat unammillernartuussaaq.

Aqqissuusseqqinnermi sulisut innuttaasunik sullissisussat piginnaaneqarfii annertunerusumik siunnerfigineqarput. Suliani sullissinerit sapinngisamik pitsaanerpaassammata eqqornerpaassammatalu.

Innuttaasut pingaartumik innuttaasunik sullissivinni nunaqarfiillu allaffiini sulisunik naapitaqartarput. Ataatsimut isigalugu illoqarfinni sullissivinni sulisut allaffissornermik ilinniarsimasuusarput siunnersuisarnermilu assistentiusarlutik.

Nunaqarfiit eqqaassanngikkaanni sulisunit ikittuaraannaat suliassaqarfinni allani ilinniartitaanikkut piginnaaneqartuusarput imaluunniit ilinniarsimasuusaratik. Taamaattumik maannangaaq innuttaasut sapinngisamik piginnaaneqartunit ikiorserneqartarnissaannik sulinerup ingerlateqqinnissaanut pitsaasunik tunngavissaqareerpoq.

Kiisalu kommunit qitiusumik allaffeqarfiisa sulisunik, suliassaqarfimmik atorfeqarfigisaminnik ilisimasaqarlutik piginnaaneqartunik inuttalernerneqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Misissueqqissaarnermut atatillugu apersuinerit ingerlanneqartut tunngavigalugit erserpoq, illoqarfinni allaffeqarfinngortussani nutaani atorfiit inuttalerniarneqartarnerisa unammillernartuunissaa naatsorsuutigineqartariaqartoq. Kommunit minnerit unammilligassanik taamaattunik maannamut naleqqiullugu annertunerusumik misigisaqartalernissaat ilimanaateqarsinnaavoq.

8.4. Suliatigut attassisinnaassuseq

Misissueqqissaarnermut atatillugu apersuineri arlalinni erseqqissaatigineqarpoq, kommunip avinneqarnerani isumaginninnermi sulisussarsiortarneq immikkut eqqumaffigineqartariaqartoq.

Suliani sullissisuusut amerlanertigut ilinniarsimasuusangillat, aammalu kommunini arlalinni sulisut annertuumik taarseraattarput.

Kommunip avinneqarneranut atatillugu tamanna immikkut unammillernartussaasoq naatsorsuutigineqarpoq, sulisut suliatigut ataatsimoorfii minnerulissammata, tamatumalu peqatigisaanik illoqarfinni aqutsiviusuni, nunami sumiiffik peqqutigalugu sunnertianerusumiinnermi sulisussanik pissarsiniartarneq ajornarnerusinnaammat.

Tamatuma peqatigisaanik suliassaqarfimmi innuttaasut pisariusunik ajornartorsiutillit, aammalu sulisut imikkullaarinnerusunik piginnaaneqarnissaannik annertunerujartortumik pisariaqartitsisut amerliartorput.

8.5. Pisortani oqartussaasunut allanut saniatigut sunniutissat

Kommunimik avitsineri kommunip avinneqartussaag kisimi eqqorneqartussaangimmat erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq.

Misissueqqissaarnermi takutinneqarpoq, tamanna aamma inuiaqatigiinni kommunini allani aningaasaqarnermut sunniuteqartussaasoq, tamanna kommunip avinneqassappat kommunit ataasiakkaat ataatsimoortumik tapiissutinik pissarsisarnerannik, taamaallillunilu aamma kommunit ataasiakkaat nalimmassaasarnermi aqqissuussineri akiliutissaasa amerlassusissaannut, aningaasartuutillu tunngavigalugit taarsiissutisiassaannut allannguisussaammat.

Tamatumunnga atatillugu erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq, kommunit suliassanik sunik naamassinnissinnaanerannut appasinnerpaaffissamik ataatsimoortumik atuutsitsisoqarmat. Tassalu kommunit sanngiinnerpaat, Kalaallit Nunaanni kommunit ataatsimut isigalugu isumaginnissinnaaneranni qaffasissusissamik aalajangiisarput. Tamanna kommuninut suliakkiisarnermut pingaarutilittut isumaqartussaavoq.

Tamatumunnga atatillugu aamma misissueqqissaarnerni tullittuni suliaasaqarfiit suut kommuninit ataatsimoorfiusinnaanersut misissussallugu soqutiginaateqarsinnaavoq.

Kommunit agguarneqassappata, tamanna aamma inuiaqatigiinnut piumasaqaatinik nalileruminaatsunik kinguneqartussaavoq.

Assersuutigalugu nutaamik inatsiliortoqartussaavoq, kiisalu inatsisinik pioreersunik allannguisoqartusaavoq. Naliliineq malillugu kommunip avinneqarneranut inatsimmik nutaamik suliaqartoqassaaq, aqutsinermut inatsit allanngortinneqassaaq kiisalu kommunip avinneqarneranut inatsimmik immikkut ittumik suliaqartoqassalluni, taakkunungalugu aamma ikaarsaarnermut ataatsimiititaliat piginnaatitaaffiit aalajangersakkat, karsimik imaarsinissamut maleruagassat il.il. ilaatinneqassapput.

Nunamut Namminermut immikkoortortaqarfik naliliivoq – politikikkut suliat ingerlasarnerit misissoqqissaarneqarnissaasa pisariaqartinneqarnera aammalu inatsisitigut tunngavissat pisariaqartut suliarineqarnissaat akuerineqarnissaallu eqqarsaatigalugit – siusinnerpaamik 2017-imi apriliimi nalinginnaasumik kommunimut qinersinermut atatillugu ikaarsaarnermut ataatsimiititaliaasinnaasunut qinersisoqarsinnaasoq. Aamma agguaanissaq kingusinnerusukkat pisinnaavoq, tamannali pissappat inatsisinik attuumassutilinnik nutaanik suliaqartoqartariaqarpoq.

Tamatuma saniatigut erseqqissaatigineqassaaq, kommunip

Taakku saniatigut erseqqissaatigineqassaaq, kommunip agguaneq kommunip aammalu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiillu Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut, siunissami ullumikkornit amerlanerusunut isumaqatiginninniartartussat akornanni isumaqatiginninniartarnernik allannguisussaammat.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser inden for Revision, Skat, Consulting og Financial Advisory til både offentlige og private virksomheder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 150 lande sikrer, at vi kan stille stærke kompetencer til rådighed og yde service af højeste kvalitet, når vi skal hjælpe vores kunder med at løse deres mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Deloitte's ca. 200.000 medarbejdere arbejder målrettet efter at sætte den højeste standard.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.